

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VEDEKEN:
Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HERDITÉSEK:
Gyászbeszéd sor egyezer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 107

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, május 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kessuth Ferenc temetése.
- József főherceg bérbeadta kisjenői uradalmát.
- Kereskedelmi vétség az aradi Forgalmi Banknál.
- Mágnás Elza gyilkosai bírálk előtt.
- Negyven százalékos adóemelésk Aradon.
- Bibornoki kalap a hercegprímáson.
- Pünkösdi mérkőzések.
- Az aradi gyermeknapok.

Az utolsó csapás.

Arad, május 28.

Rajta, mélyen tisztelt adókiivetők, ha a pénzügyminiszter csakugyan úgy akarja. A népből, amely hetven százalékkal kevesebbet keres, negyven százalékkal több adót kicsiholni. A mit az inséges esztendők, a rossz termések, a megszorított hitelek és a kibővített kamatok, az elmaradt keresetek és a bekövetkezett perlések és száz más bajok rajtunk végeztek: tessék azt betetőzni egy merész adóemeléssel. Mire azt az adót is kiizzadjuk, akkor körülbelül készen leszünk. Kevesen maradnak azután az országban, akikből kamatot lehet szedni, akin követelést be lehet hajtani és akik adót tudnak fizetni.

Néhány hét előtt, mint sejtő aggodalmat, mint nyugtalanító föltevést említettük meg az adóemelésk szándékot. Pünkösdi ajándéknak most már kivirultak Aradon az adókiiszámítási és kiivetési javaslatok, hogy a ki meg akar borzadni tőle, láthassa. A keres-

kedők és iparosok adóját negyven-ötven százalékkal akarják emelni. Srófolni akarják a házbéradót, a mely teher, könnyen áthárítható volta révén szintén tulnyomóan ezeket fogja gyötörni.

Komoly ez a kísérlet? Őszintén szólva, más esztendőben érthetőnek találtuk volna az adóciigánykodást, a finánc többet kér, hogy azután legyen mit a siránkozó polgárnak leengedni. A két szélsőség: az adósrófoló szándék és az adó-leengedést kérő hang közepén kijöhetett a közélet. Ez az alkuvás máskor se volt nagyon illő az állam tekintélyéhez; de olyan a mai adótörvény, hogy szinte kényszeríti erre a metódusra a kiivető hatóságokat.

Az idén azonban még ezt se tartjuk jogosnak, megengedhetőnek. Az adókiivető javaslatokat az állami hatóságok készítik, a melyek tehát komoly irások; az adóreferensek nem élnek tőlünk távoli országokban, nincsenek állandóan az irodáik falai közé zárva; lehetetlen tehát, hogy ne tudják, ne lássák, ne érezzék azt a rettenő nyomoruságot, amelyet az eddig lepergett krízises esztendők hoztak, és amelyet a harmadik válságos év még jobban öregbit, lehetetlen, hogy ne tudják: az iparosság nagy részének nincs munkája, a kereskedők tulnyomó részének keresete a negyedére esett, az adósok nem fizetnek, a fogyasztóké-

pesség ijesztő mértékben csökken; s ha mindezt önmaguk előtt el nem rejthetik, le nem tagadhatják, akkor számíthat-e komolyan vevőre az olyan javaslat, amely ilyen időben fölemelni akarja az állami adókat?

Vagy az adókiivetésk előkészítése, az adójavaslatok megszerkesztése lélek nélküli, gépies munka? Felülről kapták volna az utasítást, hogy mindenkinek ennyi meg ennyi százalékkal föl kell csavarni az adóját, — s ezt a százalékot a tavalyi adóhoz hozzácsapták mindenkinek, annál is a ki — félbehagyta az iparát, annál is, aki fizetésképtelen lett, annál is, a ki semmit se keres? Hiszen, ha így van, akkor fölöslegesek a pénzügyigazgatóságok adóreferensei! Ezt a kiiszámítást elvégezhetette volna a pénzügyminiszterium, sőt a statisztikai hivatal is, s mindjárt felülről leküldhették volna a javaslatokat!

Annyi elkésérítő van a legrosszabb időben megkísérlett adóemeléskben, hogy szinte az ellene való védekezésnek is kedvét veszi. Hogy a legtöbb emberben azt a gondolatot kelti: hát jó, pusztuljunk el, ha már a pénzügyminiszter ilyennek kívánja az országot, ha már a hadügyi milliók kedvéért egészen el kell temetkeznünk. De a kétségbeesés dacosságának nem szabad engedni. Polgárok vagyunk még s azok, a kik az adókiivető bizottságban ülnek, szintén polgárok. Nekünk, a polgároknak til-

A gyermek.

Irta: Nagy Lajos.

Napos nyári délután van, esőkkenőben már a nap ereje, de a gazdasági épületek déli és nyugati falai még csaknem izzanak. A sugarak csak a kastélyt kimélik meg valamennyire, nem mintha a természet rendje tenne kivételt az uri kastélyllyal, hanem mert a kastélyt árnyékotó gyönyörű fák övezik mind a négy égtáj felől.

A kastély nyugati oldala különben pompás verandával egy nagy kertre nyílik, melyet fás-bokros részletekre szürke, tört-köves utak osztanak. A kert melletti széles uton most ökrös szekerek vonulnak, üresen, az imént hagyták el a maktárt és megkerülve a gazdasági épületek csoportját s a kastélyt, új megszálltmányért iparkodnak a közeli „Nagykut” pusztára, ahol méhes züggéssel folyik a cséplés, — alkony felé ide hallatszik a hatalmas cséplőgép el-elhaló, majd neki-nekilendülő bugása. A szekereken béresesek ülnek, busszeműek, az raucuk naptól barna, a hátuk görnyedt.

A parkbeli sűrű fák árnyékában fiatal, tizenöt-tizenhat éves leány ül egy padon, mellette egy négyesztendős fiúcska. A leány — Olga a neve — egy angol képeslapot olvasott, most a fiúnak — Pali öccsének — mutatgatja a képeket — ur, hölgy, agár, raquette stb. — azután más képeslap is előkerül, benne más és ábrázolt tárgyak.

— Ez ágyu, — mondja a leány.
— Ló, — folytatja a fiú és kezével megböki a lovat.

— Ezek itt katonák, tüzerek. A lovak huzzák az ágyut. Egy, kettő, három, négy, öt — hat ló, egy ágyut hat ló huz, mert az ágyu nagyon nehéz, rézből van. (A leány tehát nem tudja, hogy az ágyu miből van.)

A kisfiú bámulja a képet, látja a lovakat és a katonákat, az ágyun nem igen tud eligazodni, nem érti a formáját, nem tudja a célját, de mint élettelen és értelmetlen tárggyal, nem is törődik vele. A lovakat nézi nagy figyelemmel. Az ágyut dombnak felhuzzák a lovak, erősen neki dülleszkednek a hámnak. A fiúcska valahogy megsejti az erőfeszítést, ezt kérdezi:

— Nem fáj a lovaknak?

A leány közönyösen felel:

— Nem.

Azután, hogy hamis ne legyen a válasza, mégis azt mondja:

— Egy kicsit, de az nem baj.

A leány lapoz, új kép következik.

Nem messzire tőle még kisebb gyermeket, egy két éves leánykát hordoz a karján egy igen csinos, fiatal cselédleány. Nagy fenyőfa lehajló ága alatt áll a gyermekkel és mivel a gyermek két kezét tárogatva értelmetlen szavak gügyögésével kéri a kis galyat, letör neki egyet. A gyermek a gallyal szeretően simogatja a cselédleány puha képét, az néha mosolyogva elkapja a tülevelek csiklandozása elől az arcát, ezen az apróság igen jókat kacag. A vidám nevetésre a fiúcska felüti a fejét és figyel, majd látván, hogy itt több a mulatság, otthagyja nővérét és a cselédhez fut. Ő is galyat kér, kap is, játszik a cseléddel, sompolyog és agál

körülötte, nevet a még kisebb testvérré, átfogja a cselédleány lábait és valóságos gyermeki erotikával csüng rajta, gyakran mondogatja a nevet, Böske, Böske...

A leány is elunta az olvasást, feláll, oda-sétál a többihez és mosolyogva nézi őket, aztán elveszi a csöppéget a cselédétől, karján tartja és megcsókolgatja. Így szórakoznak, mulatnak, gondtalanul várják az idő múlását, a meleg enyhülését.

Később a kastélynak, kertnek, földnek és köröskörül mindennek az ura délutáni heveréséről lesétál a kertbe, megkeresi a gyermekeit, Messziről meglátja a kis színes csoportot a fenyők zöld díszletének alján és a szemét gyanakvólag, sőt már rosszallólag hunyorítva kémleli, hogy melyik is hordozza karján a legkisebbet. És bólogat a fejével. Oda siet a gyerekekhez, a padnál megnézi, hogy mivel foglalkozott az Olga kisasszony, mosolyog, amikor látja, hogy vidámak a kisebbek, sandán pillant a lógosan álló cselédleányra és már azt is látja, hogy mennyire szereti a négy éves fia a kellemes, tiszta és szelíd parasztleányt. De rá-szól Olgára:

— Nehéz talán a leányka, add „neki”.

Olga engedelmeskedik, a cseléd ismét karjára veszi a legkisebbet, szinte felőrül, amikor emelheti, cipelheti, örömben enyhén meg is lóbálja a nevet. Kellemetlenül, furesán érzi már magát a megszokott teher nélkül és így a többiek előtt álldogálni anélkül, hogy bármit is csinálna, ezt szinte rösteli és csak félszegen, bajjal türi.

takozni kell az adósróf ellen, az adókövető bizottságba — választott polgártársainknak pedig vissza kell utasítani az adónyomorgatás szándékát; nem adólesirással, nem cigánykodással, hanem azzal a megdönthetetlen igazsággal: aki ilyenkor adóemelést akar, az el akarja sorvasztani a nemzetnek azt a kis erejét, a mi még a krízisekkel folytatott válságban megmaradt. És azután: — mi lesz az országgal?

Kossuth Ferenc temetése.

— Százvezrek részvéte. —
Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 28.

Százvezrek aggódtak érte, százvezrek fogadták megdöbbenéssel halálának nem váratlan hírét és százvezrek kísérték végső útjára Kossuth Ferencet. A Nemzeti Múzeum történelmi falai között komor ravatalán míg feküdt, körötte és kinn az utcákon embertenger hullámozott, a mely áhitatos szívvel jött megadni az utolsó, féjadalmas hódolatot Kossuth Lajos fiának.

Temetés előtt.

Reggel hét órakor már szokatlanul élénk a Múzeum környéke. A kapuk mindenütt zárva, jegy nélkül senkit be nem bocsátanak, de a kerítés mellett már ott szorong vagy másfél ezer ember. A legjobb helyet okupálják, hogy mindent láthassanak. Egyelőre nincs egyéb látnivaló, minthogy szakadatlanul érkeznek küldöttségek.

Nyolc órakor érkeznek a székesfőváros szolgái. Hatvan kéruhás, aransujtásos csatlós és husz apród, valamint negyven szolgál áll fel Arany János szobra körül. Buzay Károly tanácsnok pillanatok alatt beosztotta őket. A csatlósok a lépcsőfeljáraton állnak fel. Minden egyes csatlós mellett egy egy diszruhás rendőr áll egészen a legfelsőbb lépcsőfokig és

a ravatalhoz ezen a szin pompás sorfalon keresztül jut fel a közönség.

A lépcső peremét sötétkék egyenruhába öltözött fővárosi altisztek állják körül. A bejárat felett meggyújtották a gyászfátyollal bevont villanycsillárt, a lépcsőszegélyen pedig két hatalmas amphorum ég lobogó lánggal.

A Múzeum előcsarnokában pihen a halott a diszes katafalkon. Száznegyven gyertya ontja fényét az ércszarkofágra, amelyet két oldalt hat-hat fővárosi apród és képviselőházi szolga őriz, a ravatal négy sarkán pedig, Entreprisehuszárok állnak őrt.

A ravatal körül csak a család és az előkelőségek koszoruit helyezték el. Itt vannak a képviselőház, a függetlenségi párt, az országos nemzeti munkapárt, az alkotmánypárt, a néppárt, a szövetséges ellenzék, Cegléd város, a székesfőváros, Apponyi és Sztéryeni koszorúi.

Gyülekezés.

Negyedtíz táján már a rendőrség alig bírja visszatartani a tömeget, amely a Múzeum kapuit ostromolja. Rendőrtisztviselők becsései szerint körülbelül harmincezer ember lepte el a Múzeum-körut környékét a régi Nemzeti-színházig.

Elsőnek az ősz Prónay Gábor báró érkezik Zichy Ágost gróffal fekete diszmagyarban. Utánuk a ceglédiek foglalják el helyüket, akiket Pestmegye monstre deputációja követ. A megye összes községei képviselve vannak, Fazekas alispán vezeti őket az ősi Rákóczi-zászlóval, amelyet egy dabasi Rákóczi tart kezében. A kíséretben jelen van külön küldöttségként a két pestmegyei függetlenségi kerület pártja Förster, Lévy, Múzea és Zlinszky vezetése alatt.

Hat óreg honvéd lép a ravatal diszmagyarruhás fővárosi tisztviselői közé. Majd egyszerű fakeresztet hoznak, amely gyászfátyollal van átkötve, rajta ez egyszerű felírás:

kossuthi és udvardi

Kossuth Ferenc

Élt 73 évet.

Meghalt 1914. április 24-én.

Olga és apja diskurálnak. Palika figyel rájuk, a cselédleány indul, hogy fel és alá jár-káljon terhével, a leánykával. Pali úgy néz e pillanatban a cselédleány után, mintha kiáltani akarna neki:

— Böske, ne menjen el, maradjon itt...

Még ez a kis távolodása a leánynak, még ez is kedve ellenére-való... De az apa, mivel ezt már a Böske nem hallhatja, megfeddi Olgát:

— Miért emeled, hordozod, fiam, mindig a kis hugodat? Szép, hogy nagyon szeretted, örül is a szívem, ha ezt látom, de... már sokszor láttam, hogy a karedra veszed és cipeled, sokáig, mint egy cselédleány...

— Csek egy keveset tartottam a karomon. Hiszen olyan édes...

— Igen, leánynom, de én már máskor is intettelek, hogy ezt többé ne tedd. Most már meg fogom neked magyarázni, hogy miért nem szabad a gyermeket oly gyakran hordoznod...

Az apa itt gondolkodott egy kicsit, töprengett, hogy vajon hogyan is kezdje, hogyan is értesse meg a leányával a dolgot, de aztán, mivel nem tudta megtalálni hirtelen a bevezető magyarázatot, hirtelen kivágta:

— Még féloldalas leszel, ha sokat cipeled!... Art ám az ilyen folytonos féloldalu teher a testnek, megromtja a formáját... Arra való a cseléd, hogy hordja ő. Még görbe leszel, ha folyton cipeled a kicsikét.

Palika a homlokát ráncolva, figyelt. Nagyon nem értette, hogy miről van szó, azaz nem értett minden szót és a részleteket, de azt

felfogta, hogy Olga görbe lesz, ha cipele a kis testvérkéjét. Ezen elesodálkozott, de rögtön Böskeire gondolt és a szíve féjadalmasan összeszorult. Megszólt:

— Apus, az Olga görbe lesz, ha viszi az Irénkét?

— Bizony, fiam, — felelte az apa, anélkül, hogy a feleletét meggondolta volna.

Pali kétségbeesetten firtatta tovább ezt a dolgot:

— De akkor a Böske is görbe lesz! Neki se szabad az Irénkét hordani...

— A Böske nem lesz görbe.

— De igen. És én nem engedem, hogy a Böske görbe legyen.

Az apa és lánya összenéztek. Az apa megütődött, de hirtelen feltalálta magát:

— A Böske parasztleány, neki lehet gyermeket hordozni, ő nem lesz attól görbe.

Palika nem mert ellenkezni, de a hazugság, bár egy kissé megnyugtatta, nem elégítette ki. És kutatva, aggódva nézett Böske után és elindult és lassan somfordált feléje...

Már akkor késő délután volt, a kis társaság kivonult a fenyők alól és elkerült a kerítéshez; a szekerek most jöttek a kert mellett, most már megrakva teli zsákokkal. A kis fiu Olgához és apjához futott és kiabált, hogy: ökrök, ökrök — és ez az új és kellemes látvány elverte az aggodalmait és felvidította őt... A zsákok tetejében görnyedt hátú béresek ültek, akik egész eddigi és eljövendő életük fáradtsága miatt igen lassu, paraszti mozdulattal emelték meg a kalapjukat és félelemmel vegeyest tisztelték a gazdájukat.

Pont féltkor megérkezik a függetlenségi párt: Júst Gyula lép elől egyedül, utána Apponyi és Károlyi Mihály együtt, akiket Héderváry, Muzsa, Zlinszky, Szederkényi, Sipos Orbán, Barabás, Tóth János, Benyovszky gróf, Szentiványi és még harminc képviselő követ. Velük együtt érkezik Sztéryeni, Bolgár Ferenc, Széll Kálmán, Andrassy Géza, Maykál gróf, Deesewffy Aurél gróf, Zichy Ágoston és Zichy János gróf, Rakovszky István és Székely Ferenc volt miniszter.

Alig néhány pere mulva érkezik Hazay Samu báró Karácsonyi államtitkárral, majd Lers Vilmos, Vargha Gyula államtitkárok, Berzeviczy, Nagy Ferenc és mások. A képviselőház küldöttségét Beóthy és Szász Károly vezetik, Angyal háznagy, Nagy Sándor, Chorin Ferenc főrend, Burda, az angol főkonzul, Serényi gróf vannak e tömegben, akik után Bárczy polgármester Bódyval és Festetich gróffal vezeti a főváros, Harkányi János miniszter a kereskedelmi minisztérium, Günther a Kuria, Domony a dunagőzhajózási, Ludwigh és Pulszky a Ksod, Tolnay a vasut, Follért, Henyey és Demény a posta és Simon Jakab a tőzsde küldöttségét:

Pont tíz órakor Khuen-Héderváry érkezik, vele egyidőben Kálmán Gusztáv és Molnár nyug. államtitkárok, majd a család tagjai: külön Ambrozovics Lajos és felesége, Dezsb és felesége, külön Kvassay Jenő, Juliska és Mártha, Gunszt Bertalannal, Pallay és Jakab titkárokkal.

Tíz óra után megérkezik a Nemzeti Múzeumba az ellenzék: Júst Gyula, Apponyi Albert gróf, Károlyi Mihály gróf, Mezőssy Béla, Sztéryeni József, Zichy Aladár, Andrassy Gyula gróf vezetésével. Az ellenzéki képviselők a kupola mögött foglalnak helyett. A kormány részéről Hazai Samu báró, Harkányi János báró, Sándor János, Jankovich Béla, Balogh Jenő, Teleszky János jelentek meg, ott van azonkívül Zichy János gróf, Vojnich István, Serényi Béla gróf, Nagy Ferenc, Mosvay Lajos, Rudnyánszky József, Lukács László és Hollán Sándor miniszteri tanácsos.

Gyász-szertartás.

Pontban tíz órakor megkezdődött a gyász-szertartás.

Az eső elkezdett kinn szemezni és a csarnokba bezendült busan, méltóságosan az Operaház énekkarának művészi éneke:

— Jézus az én életem...

A ravatal előtt álló fekete szépséken megjelent Scholtz Gusztáv evangélikus püspök és az ének elhangzása után megszólt az ünnepi esőndben:

— Imádkozzunk! Mindenható isten, élet és halál szabados ura...

Imát mondott Kossuthért.

Scholtz püspök után Raffay Sándor evangélikus lelkész lépett az emelvényre és magasröptü beszédet mondott:

— A béke gyermeke voltál és harcolnod kellett. Harc volt a gyermekséged, harc az életed, mikor a nemzetek versenyében hazáért harcoltál, harc, amikor az utolsó hetek szenvedéseit viselted. Tudtad, mindig, hogy neved nemesak a te neved. Atyád nevével olyan eszmékért kellett küzdened, melynek elejtése koporsófüdél lenne Magyarországra. Céljaid eszközeinek megválogatásában tévedhettél, hiszen te is ember voltál, bizalmad letéteményeseiben csalódhattál, hiszen ők is emberek voltak, de nemes lelked mindig tiszta öntudatu maradt. Béke veled!

Raffay lelkes mély hatású beszéde után elmondott a halott fölött egy Miatyánkot, aztán utjára bocsátotta a halottat:

Az Operaház zenekara gyászdalt játszott, s mikor a gyászdal elhangzott, a ravatal előtt, a bejárat felől eső részen elkezdte beszédét Bárzy István polgármester.

A fáradt vándor pihenni tér, elszunnyadt. Álmodik gyönyörű szép, hatalmas, boldog népi gazdag Nagymagyarországról, álmodik egymást megértő, az ország haladásáért vállvetve dolgozó, műveltségben és anyagaikban, testben és szellemben, munkában és erkölcsökben erős, lelkes magyarokról. Amikor most utnak bocsátunk, valamennyien azt sóhajtjuk, hogy: *jöj-jön el a Te szép álmaidnak országa.*

Bárzy István beszéde után az Opera zenekara Erkel Hunyady Lászlójából a gyászdalt játszotta, benn a diszruhás fővárosi szolgák levették a koporsót a ravatalról, a kupolacsarnok előkelő publikuma pedig kifelé indult.

Menet a temetőbe.

Bárzy beszéde után véget ér a szertartás és a terem lassankint kiürül. Elöl viszik az özvegynek fehér rózsákból font koszoruját, utána a keresztfát.

Ezután gyászruhás szolgák leemelik a koporsót, amelyet függetlenségi képviselők emelnek vállukra. Most lassan megindul a menet. Elöl lovasrendőrök, utánuk program szerint a menet, amely százezer embert ringott. Fél egy óra, mire kiérnek a kerepesi temetőben levő Kossuth-mauzoleum elé. Ide érkezik ki Kossuth Ferenc özvegye, aki a Muzeumba nem jöhetett el gyöngékedése miatt.

Apponyi bucsuztatója.

A mauzoleum előtt megáll a gyászmenet és Apponyi Albert gróf mondott bucsuztatót.

Megnyílt Kossuth Lajos sirböltje — mondotta Apponyi, — de nem azért, hogy 5 fel-támadjon, hanem, hogy ismét lecsukdjék. Kossuth Ferenc utolsó útja diadalmenetté válik: *erényei, munkája, szenvedései ülnék diadalt.* Fentartotta és kibékítette a függetlenségi gondolatot, amely a nemzeti lét törvénye. A nagy örökség nem apadt el az 5 kezében. Mi, akik nemcsak hazafiúi, de baráti könyvet is sirunk ravatalodnál, vigaszt és erősséget meritünk abból, hogy nemzeted megismerte értékét. Odafigyelünk a gyászoló tömeg morajához, amely himnuszként ünnepl emlékedet: *Kossuth Lajos méltó fiát temetjük.* A kripta bezáródik, de az idők végéig kettős fény árad ki belőle nemzetünkre. Kossuth Lajos eszménye, Kossuth Ferenc példája.

Mélyen megrendítette az embereket Apponyi gyönyörű beszéde. Ezután Raffay Sándor lépett az emelvényre és mélyhangulatu imát mondott.

Gombos Lajos ceglédi polgármester bucsuztatta még a halottat, majd Kossuth Lajos Tivadar meghatva mondott köszönetet a szónokoknak. Ezután a zenekar halkán a Himnuszot játszotta, majd a temetkezési vállalat emberei s a képviselők ismét vállukra vették a koporsót s a mauzoleumba vitték, ahová csak a család, Károlyi, Apponyi s még néhány notabilitás mehetett be. A mauzoleumban a koporsót a jobb hármassirbölt középső szakaszának csuszatójára helyezték s itt Kovácsy Kálmán országgyűlési képviselő evangélikus lelkes mondott még rövid imát, majd Kossuth Lajos Tivadar és Kossuthné imádkoztak halkán, azután a koporsót elhelyezték a sirböltben. Ezzel a gyászszertartás délután egy órakor véget ért.

Amikor az özvegy s Kossuth Tivadar kijöttek a mauzoleumból a Kossuth-nótát énekelve, kísérte őket a tömeg az utcán várakozó autókig.

József főherceg bérbeadta kisjenői uradalmát.

(Részvénytársaság a főhercegi birtokon.
— Negyvenkétezer hold parcellázása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 28.

A mai lapok közgazdasági rovatában rövid kommuniké számol be arról a felette érdekes elhatározásról, hogy József főherceg egyik legszebb és leghatalmasabb magyarországi birtokát, a kisjenői gyönyörű uradalmat parcellázás céljára alakult részvénytársaságnak adja bérbe. Az aradmegyei nagybirtok uradalmak közt nem a főhercegi uradalom az első, amelyik áttér a parcellánkénti bérbeadás gazdálkodási rendszerére a központosított uradalmi gazdálkodásról. Néhány év előtt a Wenckheim grófi birtokok több ezer holdas részét adták így egyes parcellánként bérbe borossebesi és környékbeli gazdáknak.

A főherceg — tekintettel arra, hogy hatalmas birtoktestet parcellázott bérbeadásáról van szó — külön e célra alakult részvénytársasággal kötötte meg a haszonbérleti szerződést, amelynek értelmében

a kisjenői főhercegi uradalom haszonbérlete r. t. harminc évi időtartamra veszi bérbe a kisjenői uradalom tízezer holdjait

és az óriási birtoktestet parcellázva adja tovább haszonbérbe. A főherceg jószágkormányzója Libits Adolf udvari tanácsos és az uradalom ügyészei már hosszabb idő óta folytattak tárgyalásokat a bérbeadás és a részvénytársaság megalapítása tekintetében a Magyar telepítő és parcellázó bankkal. A részvénytársaság megalapításánál a főherceg különösen arra volt tekintettel, hogy az eddig is jól bevált rendszer kiterjesztésével az uradalom határában fekvő aradmegyei községek kisgazdáinak juttasson minél több bérleti parcellát. A főhercegi uradalom egyébiránt a bérbeadással azt a célt akarja elérni, hogy a hatalmas földbirtokon a lehető legintenzívebb gazdálkodást honosítsa meg.

A kisjenői uradalmi haszonbérlet részvénytársaság végleges megalapításában a főherceg maga is nagyobb összegű jegyzéssel vett részt és részesedésének megfelelően a részvénytársaság elnöke Libits Adolf a főhercegi uradalmak jószágkormányzója lesz és kivüle az igazgatóságban helyet foglal Kokas József királyi tanácsos, a kisjenői uradalom jelenlegi felügyelője. Kokas Józsefnek a bérleti részvénytársaság igazgatásában annál is inkább fontos feladata van, mert a kisjenői uradalom eddigi virágzásában és fejlődésében tanúsított szakértelme és érdemei a további gazdasági irányításnál is szükségesek.

Az uradalomnak a bérleti részvénytársaság részére átadása most van folyamatban. A főhercegi jószágkormányzóság most

értesítette az uradalom valamennyi tisztviselőjét, alkalmazottját és gazdatisztjét, hogy eddigi szolgálati éveiknek megfelelő összeggel nyugdíjazza őket a főherceg,

miután az uradalmat bérbe adták. A haszonbérleti részvénytársaság viszont egyidejűleg közölte a nyugalmazott főhercegi tisztviselőkkel, hogy eddigi minőségükben továbbra alkalmazza őket. A kisjenői uradalmi tisztviselők tehát tulajdonképpen megmaradnak állásaikban,

miután a részvénytársaság ajánlatát a legtöbben elfogadták. A parcellázás és a parcelláknak a gazdák között bérbeadása legközelebb megtörténik.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az aradi gyermeknapok.

(Junius 10. és 11-én lesz a gyűjtés.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 28.

Az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület csütörtökön délután a városháza nagytermében értekezletet tartott, amelyen a gyermeknapok napját és programját határozta meg.

Az értekezleten Urbán Iván báró elnöke alatt jelen voltak: báró Urbán Ivánné, dr. Mülek Lajosné, Ábray Lajosné, özv. Purgly Lajosné, id. Lócs Rezsóné, Steiner Ferenéné, Kara Gyözőné, Kara Mancsi, Kabdebó Jánosné, Salacz Dezsóné, Uray Józsefné, Berzsenyi Béláné, Kövér Tiborné és nővére, Steiner Jakabné, Dományi Józsefné, Tagányi Gusztávné, dr. Leitner Ernőné, Páris Lajosné, Darányi Jánosné, Vásárhelyi Janka, Vertán nővérek, Róka Józsefné, Purgly Lászlóné, özv. dr. Hudetz Ferenéné, dr. Tisch Mórné, Tisch Mór dr., Zubor Andor, Lukács Jenő dr., Green Nándor, Leitner Ernő dr., Lakatos Ottó, Kádas Kálmán, Czárán Géza, Lócs Rezső, Kovács Vince, Farkas József, az egyesület tisztikara részéről Keller Lajos főtitkár, Stolcz Dániel titkár és Exterde Kálmán báró pénztárnok.

Urbán Iván báró elnök és dr. Mülek Lajosné helyettes elnök indítványára elhatározta az értekezlet, hogy a gyermeknapokat ez évben június hó 10. és 11. napjain fogja megtartani. Kimondotta az értekezlet, hogy öt sáttort állít fel és pedig: a butorszövetkezet előtt az esperantó egyesület vezetése alatt, a minoriták temploma előtt dr. Leitner Ernőné és Páris Lajosné vezetése alatt, a Salacz-utca sarkán dr. Mülek Lajosné és özv. Vertán Lukácsné vezetése alatt, itt fog működni a szerenese kerék Lócs Rezsóné vezetése mellett, a Matzky-cukrázda előtt Kara Gyözőné vezetése alatt s az állomáson Justh Ferenéné vezetése alatt.

A gyűjtések 11-én, az urnapi körmenet tartama alatt d. e. fél tiztől fél tizenegyig szünetelni fognak. Azonkívül 11-én d. u. öt órakor uzsonnát rendeznek a gyermeknap javára, amely tombolával lesz egybekötve.

A gyermeknapot rendező urnók még ezenkívül több ötletes attrakciót terveznek. Tekintettel arra a lelkesedésre, amellyel Arad város jótékony szívé hölgyei dr. Mülek Lajosné vezetése mellett a gyermeknapok sikere érdekében fáradoznak, a gyermeknapok igen szép eredménnyel kecsegtetnek.

(*) Oltáregyesületi zászlószentelés. Az a körülmény, hogy Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök a pünkösdi ünnepeken városunkban bérálni fog, különös örömet jelent az aradi Oltáregyesületnek, melynek ez alkalommal egy régi vágya meg teljesedésbe. Az egyesület ugyanis egy díszes egyesületi zászlót készített, melynek fölszentelésére a főpásztort ohajtott meggyerni. A püspök ur a napokban értesítette az egyesület elnökségét, hogy a följánlott tisztet készséggel vállalja és a szentelési szertartást a pünkösdi ünnepek alatt személyesen fogja végezni. Ezen ünnepi aktusnak a jelentőségét nagyban emeli, hogy a zászlóanyagai tisztet gróf Károlyi Gyuláné és báró Urbán Ivánné töltik be, mint egyébként is az egyesület védnöknői. Kivülük a zászlót koszorus leányok nagy csoportja fogja körülvenni. A zászlószentelés pünkösdi hétfőjén lesz, a leányok bérálását megelőzőleg, a reggel 8 órakor tartandó püspöki mise végén.

Mágnás Elza gyilkosai biráik előtt.

(Vallanak a bűnösök. — Zárt tárgyalás.)

Fővárosi tudósítónktól

Budapest, május 29.

A budapesti esküdtbíróóság ma kezdte el tárgyalni Kóbori Rózsi és Nick Gusztáv bűnügyét, akik ez év január kilencedikén éjjel megölték és kirabolták Turcsán Emiliát, akit inkább Mágnás Elza néven ismertek. A két bűnöst az ügyesség gyilkossággal és rablással vádolta meg. A mai tárgyalást Baloghy Görög dr. kuriai bíró vezeti. Szavazóbírák Mikovich Lajos dr. táblabíró és Molnár István törvényszéki bíró. A vádat Aczél Imre dr. királyi ügyész képviseli.

Érthetően nagy érdeklődés nyilvánul meg a főtárgyalás iránt. A boldogok, akik belépőjegyhez jutottak, sietve foglalják el helyüket a teremben, kívül pedig, a folyosókon a kíváncsiak tömegét szorítják hátra a teremőrök.

(Gyilkosok utja.)

Fél kilenc. A folyosókon egyre szaporodik a tömeg. Erre való tekintettel a fogházfelügyelőség úgy intézkedett, hogy Kóbori Rózsi és Nick Gusztávot ne a rendes uton vezessék be a vádlottak szobájába. Nick Gusztávval még csak bejutnak valahogy rendes uton a fogházörök, Kóbori Rózsival azonban már az esküdtek bejártánál kell bejutniok.

Kóbori Rózsi egy fogházör kiséri. Nicket kettő. Kóborin fekete bluz van és horgolt, fehér nagykendő. Meglátszik rajta, hogy nagyon izgatott. Nick Gusztáv szürke ruhában van. Rajta is nagy izgatottság vesz erőt. Bevezetik őket. Ezalatt gyülekeznek a tanúk és bent az esküdtzéki teremben, a bírák emelvénye előtt ott vannak a bűnjelek. Ott áll a nagy utazókosár, amelybe belegyömöszölték a Mágnás Elza testét. Egy csomag fehérnemű van föléje rakva, batyuba kötve. Ezek azok a fehér ruhák, amelyek a fürdőszobában szerepeltek.

Ezalatt az esküdtek is gyülekeznek.

Kilenc óra előtt érkezik meg a Mágnás Elza barátja, Schmidt Miksa, aki szintén be van idézve tanúnak.

(Nick és Kóbori.)

Féltízkor bejön a bíróság, helyet foglalnak s nyomban hallatszik az elnök hangja: A tárgyalást megnyitom, következik a rablógyilkossággal vádolt Nick Gusztáv és Kóbori Rózsi ügyének tárgyalása. Nick Gusztáv álljon elő. — Hogy hívják? — Nick Gusztáv. — Hány éves? — Huszonhét. — Vallása? — Római katolikus. — Volt-e büntetve? — Nem?

Elnök: Üljön le. Kóbori Rózsi álljon elő. — Hogy hívják? — Kóbori Rózsi. — Foglalkozása? — Házvezetőnő. — Hány éves? — Huszonhét. — Vallása? — Unitárius. — Volt-e büntetve? — Nem.

Ezután megalakítják az esküdtzéket, majd Mikovich táblabíró felolvassa a vádiratot, amely Kóborit és Nicket mint tettestársakat vádolja rablás büntetésében, míg gyilkosság büntetésével Kóborit mint felbujtót, Nicket mint tettest vádolja.

(Kóbori Rózsi vallomása.)

A védők a tárgyalás elhalasztását kérik, a bíróság a kérelmüket elutasítja. Azután Nick Gusztávot kikisérték a teremből és az elnök elé állt a felbujtó: Kóbori Rózsi.

— Megértette a vádat, bűnösnek érzi magát?

— Igen, bűnösnek érzem magamat. De nem én bujtottam fel Nicket.

— Kíván őszinte és töredelmes vallomást tenni? Mondja el családi körülményeit.

— Tizennégy éves koromig szüleimnél nevelkedtem. Azután egy rokonomhoz kerültem.

— 1902-ben hol volt?

A vádlott gondolkodni kezdett.

— Majd én megmondom — szólt az elnök. — Nagyszébenben pincéző volt, majd Kolozsváron kasszírő, később Szászvároson újból szállodai pincéző lett. Miért választotta ezt a pályát? — Mert sok volt a borralaló. — Az elnök ezután egy diszkrét kérdést tesz fel arra, hogy vádlott mikor vesztette el a leányságát? — Tizenhét éves koromban, de nem az én hibámból történt.

— Maga éjszakánként is csavargott. Szeretők után járt. Mikor ismerkedett meg Nickkel?

— 1906-ban. Rongyos, szomorú fiú volt és ép ezért nagyon megsajnáltam és meg is szerettem. Azt ígerte, nőül vesz.

— Maga azt állítja, hogy 1882-ben született. Ez nem igaz, mert 1880-ban született, tehát két évvel fiatalította magát. A vádlott ezután az elnök kérdéseire elmondta még, hogy egy régi gazdája kétszázhetven koronát küldött neki, hogy térjen vissza hozzá a vidékre. De ő itt akart maradni. Nicket el akarta hagyni, de ez azzal fenyegette, hogy szerencsétlenné teszi.

— Hogy került maga Turcsányi Elzához? — Egy újsághirdetés útján. Ötven korona fizetést és tíz korona vacsorapént kaptam.

— Mikor odaszegődött urnőjéhez, tudta, milyen hely az? — Azt tudtam, mert beszéltek, hogy egy nagy ur tartja ki, s hogy egy finom hölgy. — A házbeliek mit beszéltek urnőjéről? — Borzasztó csunyákat. Azt mondták tizennégy éves korában szökött meg hazulról, orfeumi buffet-leány volt és tele volt csunya betegségekkel. — Milyennek ismerte az asszonyát? Gavallérosnak? Fukarnak? — Nekem a konyhába kiadott mindent. Volt annyi, hogy a viciné is ott evett, meg a Nick is.

— Sokat volt otthon az asszonya? — Estélyekre járt. Én segitettem neki az öltözködésnél, amikor drága ruhát vett fel, meg amikor a fényes drágaköveket felrakta. Azt is tudtam, hogy napközben hol tartja ezeket az ékszereket. A szekrény kulcsát a zongora alá dugta mindig.

— Miután belépett Turcsányi Emiliához, mikor találkozott újra Nick Gusztávval? — Négy nappal később, hogy helybe álltam. Panaszkodott, hogy nincs munkába, de nem is tudna dolgozni, mert ő nem iparosnak született, hanem urnak. Azután mindennap jött. Nyolcadikán is ott volt.

— Mit csináltak nyolcadikán? — Beszélgettünk. Jött a szenes. Azt mondta a szenes: Nem csodálom, hogy mindennap betörések, sőt gyilkosságok vannak, az csak Magyarországon lehet, hogy az ember kevés pénzért sokat dolgozik. — Mit mondott erre Nick? — Semmit. A cselédszobában volt. Csak később jött ki a konyhába, amikor vacsoráztunk.

— Hát nem mondta Nick, hogy szeretne betörni, rabolni, gyilkolni? — Nem mondta. Nick maga ment be a szalónba és a hálószobába, körülnézett, azután ahogy a szeneslegény elment, ő is elment. Ez csütörtökön volt, azután jött péntek.

— Másnap mi történt? — Este eljött hét órákor. — Hova rejtette el Nicket? — A cselédszobába. Enni adtam neki tojást és gomba-levest. — Miről beszélgettek. — Mindenfélről. — Maga azt mondta: „Ha én férfi lennék, már rég megtettem volna.” — Ezt Nick mondta. — Az urnője ugy-e, várta Schmidt urat? — Igen, de közben kopogtak. Lang József volt. Azt mondtam neki, hogy nem jöhet be.

— Hisz maga becsapta az orra előtt az ajtót. Lang még azt kérdezte: Miért vagy úgy begyulladva?

(A borzalmak éjszakája. — Zárt tárgyalás.)

— Háromnegyed kilenckor becsöngetett a nagyságos asszony. Vizet melegítettem a mosdóhoz. Akkor leágyaztam, kiszolgáltam, a nagysága azt mondta, hogy korán lefekszik, mert beteg, de amíg én fennmaradok, addig rakjak umschlagot a hasára. Kimentem a konyhába, ott volt Nick. Rámparancsolt, hogy hozzak neki cigarettát. Én lementem, a trafik már zárva volt, egy vendéglőből hoztam cigarettát. Mikor visszajöttem, a nagyságos asszony már meg volt ölve. Én leültem a divánra. — És nézte a hullát? — Nem, le volt takarva. Nick ráterítette a paplant. — Hisz maga meggyújtotta a nagy csillárt is. — Igen. Egy kosarat és egy koffert kért. A kosárba betette a holttestet, amelyikre egy monogram nélküli finom, batiszt csipkés inget adott. Az ágyruha tele volt vérről. Nicknek a fojtogatás közben eleredt az orra vére. Le is húzta a veres ágyruhát és elvitte magával Pestre.

— Mit csináltak a gyilkosság után a lakásban?

Az ügyész ekkor a vallomás várható részleteire való tekintettel a nyilvánosság kizárását indítványozta. A védők hozzájárulása után a bíróság elrendelte a zárt tárgyalást.

A rövid, alig néhány perces zárt tárgyalás után az elnök felolvasta Kóbori vallomását, amit a rendőrség előtt tett.

— Miért nem verte fel a szomszédokat? Fontosabb volt a cigaretta, mint az asszony élete? — Uglátszik, meg akart győződni előbb, hogy tiszta-e a levegő? Nyitva-e a kapu? — Hogy vitték le a kosarat? — Kettőn cipeltük. Az uton egy munkással találkoztunk. — Igaz, hogy ezt mondta: A fene egye meg, de nehéz.

— Ezt Nick mondta. Aztán levittük a kosarat a Dunára, ott legurítottuk a vízbe. Nick azt mondta, kerüljek a Margit-hid felé. Én felmentem a lakásba és ledültem pihenni. Aztán rendbehoztam a lakást.

— Nézze maga összevissza beszél mindent. Kénytelen vagyok felolvasni azt a vallomását amit a vizsgálóbíró előtt tett.

(Csak rabolni akart . . .)

A vizsgálóbíró előtt tett vallomás ráolvasása alatt megtört. A vallomás szerint, mikor az aznapi elszámolást megcsinálni kiment a hálószobából, Nick azt mondta a konyhában, hogy most ő következik, azzal be ment a hálószobába, ő utána. Az ajtóban megállt, hallotta a szóváltást, a dulakodást, látta a fojtogatást, azután leszaladt cigarettáért. — Így történt — kérdezte az elnök. — Így — felelte a vádlott és elkezdett sirni. Mikor eszelték ki ezt a dolgot. — Pénteken. — Nem csütörtökön? — Nem. Pénteken. De ő nem ölni ment oda — folytatta sirva, majdnem jajveszékelve Rózsi — csak rabolni! De a nagyságos asszony nagyon kiabált és Gusztai hiába mondta neki, hogy ne kiabáljon. Így történt.

(Nick beismerése.)

Még egy-két jelentéktelen kérdés és Rózsi kihallgatása negyedegyker véget ért. Az elnök Nick Gusztávot szólította.

— Bűnösnek érzi magát?

— Abban igen, hogy én fojtottam meg Turcsányi Elzát, de nem előre megfontolt szándékkal.

— Mikor volt először Turcsányi Elza lakásán? Január ötödikén, Rózsi megmutatta a

lakást és azt is, hogy az asszonya hová teszi a kulcsokat. Panaszkodni kezdett az asszonyára. Azt mondta, ha ő férfi volna, akkor már rég eltette volna láb alól. És felhívott engem, hogy tegyem meg én. Mondtam, hogy én ilyesmit nem teszek. Pénteken este nyolc órakor Rózi beeresztett. Aztán azt kérdezte: rászántam-e már magamat arra? Azt mondtam: nem, én munkát akarok keresni. Erre könyörögni kezdett, majd azt mondta: gyáva vagyok. A gyilkosság nem bátorság — mondtam. A nagysága közben csöngetett, Rózsika bement és amikor kijött, azt mondta, hogy menjek be én. Egy kendőt adott a kezembe és behureolt a hálószobába. — Amikor benn voltam a szobában, már nem gondolkodtam. — Odamentem az ágyhoz. Nem vett észre, amíg egészen mellette nem voltam. Akkor egyet sikoltott és nem szólt többet. Előbb jobb kézzel fogtam meg a nyakát, azután a balkézszel. A kendőt nem használtam, nem kellett, a hálókabátján gallér volt, ez elég volt, hogy megfojtsam. Amikor láttam, hogy halott, eleresztettem és magam elé bámultam. Rózsika bejött és hozzám lépve kérdezte: Mit csinálsz? Ránéztem. Nézd meg, hogy mit csináltam — mondtam. Erre nem felelt, hanem kiment a fürdőszobába és behozta a kosarat. Ebbe beletették a holttestet. Rózsika ezután cigarettára gyújtott. Én nagyon rosszul voltam és valamit inni kértem, erre bort adott. Azután három ékszeret és egy százkoronást vettem magamhoz.

— Mitől volt rosszul? — Nagyon megijedtem. — Már a gyilkosság után? Vértart az orra, miután a gyilkosságot elkövette? — Nem. Más bajom nem volt, csak megijedtem. Én el akartam menni, de ő könyörgött, hogy ezután csak nem hagyom egyedül. Vacsorát akart adni, de nekem nem ízlett. Beigazítottam a vekkert öt órára, azután lefeküdtünk együtt. Ötör fölkeltek, rendbehoztuk a fürdőszobát, majd levittük a kosarat a Dunaparra.

— Maga hová ment, amikor a kosarat ott hagyta a Dunaparton? — Átmentem Pestre. Volt nyolc korona aprópénzem, ezt elköltöttem.

Ezzel véget ért Nick kihallgatása, következett a két vádlott szembesítése.

(Szembesítik a gyilkosokat.)

— Kóbori Rózi álljon fel — mondta az elnök — hallotta Nick vallomását, mondja meg most az igazat.

— Én az igazat valottam méltóságos ur, most se mondhatok mást, úgy volt, a hogyan elmondtam.

— Nick — rendelkezett az elnök — mondja a szemébe Kóborinak, hogy miként történt a gyilkosság!

— Nick nyugodtan, emelt hangon kezdte ismételni a vallomását.

— Mikor péntek este ott voltam, te küldtél be a hálószobába, bejöttél utánam és eloltottad a villanyt. Csak akkor mentél cigarettáért, amikor már mindennek vége volt. Vér nem volt sehol.

Kóbori Rózi sirva fakadt. Nick rászólt:

— Sirással itt nem segíthetsz. Rózi jajveszékelt:

— Én nem akarok segíteni, de légy igazságos, Gusztó.

— Nick ezután folytatta vallomása megismétlését és a szemébe mondta Kóbori Rózsikának, hogy ő volt a felbujtó. A gyilkosság után történt éjjeli részletre a szembesítés újra zárt ülésben történt.

A szembesítés ezzel véget ért. Következett Minich Károly törvényszéki orvosszakértő véleményének meghallgatása. Turcsányi Elza

tuberkulózisban szenvedett. Halálát fulladás okozta, amely zsinegelés folytán állott elő.

A tárgyalás folytatását a szakértők kihallgatása után az elnök délután kettőkor félnégyre halasztotta.

(Lelővöm, mint a kutyát).

Délután háromnegyed négy órakor nyitotta meg ismét a tárgyalást Balogh elnök. Elsőnek Kucsera Mária szobaleányt hallgatják ki, Turcsányinál szolgált. Sok ékszere volt, de azokkal soha sem dicsekedett.

Pete Zsuzsa 17 éves szobaleány, aki együtt szolgált Kóborival, vallja, hogy Rózi egy alkalommal mondotta neki urnőjükről, hogy az ilyen nőknek nem szokott jó végük lenni, rendszeren meggyilkolják őket, aztán kosárba teszik és úgy tüntetik el. Aztán azt is elmesélte, hogy egyszer moziban látta, amint a betörők behatoltak egy nő szobájába, meggyilkolták, elrabolták az ékszerét, a hullát pedig utazókosárba tették és a folyóba dobták. Egy alkalommal, amikor urnője fürdött, elmondotta neki, hogy Kóbori Rózi miket beszél. Turcsányi Elza nevetve válaszolt:

— Ugyan Zsuzska, hogy képzeld ilyesmit! Ha valaki mégtámad, ott a Wertheim kasszába a revolverem, leelővöm, mint a kutyát!

Kóbori Rózi kijelenti, hogy a tanu hazudik. — De igenis, így történt minden. — Ne hazudjon — válaszol Kóbori — itt nem szabad hazudni, a jó isten megveri! — Is'en látja lelketem, én nem hazudtam! (Elnök Kóborihoz.) Hát honnan tudná a tanu ezeket? — A lapokban olvasta! Tanu: Én nem olvasok lapokat! Tanut ezután meghiteltetik.

Babos Lajos lényegtelen vallomása után Láng József 28 éves asztalost hallgatják ki, aki elmondja, hogy Kóborival szerelmi viszonyt folytatott. Rózi egy ízben megmutatta neki urnője ékszereit, amelyek az asztalon heverték.

— Pénteken, a tett elkövetésének napján este negyed nyolc órakor kopogtattam, de Kóbori ki sem nyitva az ajtót, rám rivalt: „Takarodj, majd irni fogok!” Én még meg is kérdeztem: „Miért vagy úgy begyulladva?” Többet aztán nem találkoztam vele. Elmondja, hogy 1000 koronát költött Kóborira, aki azzal hitette, hogy 14.000 koronája van.

Egy esküdt: Haragszik maga Kóborira? Tanu (akadozva): Egy kicsit ... nagyon is ... eleget szenvedtem miatta!

Ceiss védő ellenzi a tanu meghiteltetését, a törvényszék elrendeli, mire a védő semmi ségi panaszt jelent be.

Ezután az ékszereket átadják Kriszt Gyula ékszerszakértőnek, aki egy pár butont 18.000 koronára, egy karperecet 600 koronára, egy arany szívet és egy platinaláncot 1500—1500 koronára s egy szivartárcát 25 koronára becsül.

(Utazás Olaszországba.)

Dohány Eszter szakácsnő vallomása után. Kóbori Rózi kijelenti, hogy Pete Zsuzsa és Dohány Eszter haragszanak rá és ezért vallomásuk elfogult.

Angyal Rózi huszonkét éves cseléd vallja, hogy Kóbori neki a gyilkosság előtt egy nappal azt mondta, hogy urnője a napokban Olaszországba fog utazni. Lángot gyakran látta feljárni Kóborihoz, Nick csak pénteken szokott feljárni. A gyilkosság napján látott ott egy férfit feljönni. Este féltizenegy tájban még világosságot látott náluk a cselédszobában s az ablakon bekukucskálva látta, hogy egy férfi a kezét mossa. Csak hátulról látta az illetőt, de felismeri Nickben.

Kóbori: Angyal Rózi nekem mindig ellenségem volt.

A tanu meghiteltetése után Törpényi Dezső 16 éves kereskedőtanoncot, a házfelügyelő fiát hallgatják ki.

(Viszik a kosarat.)

A tanu megesketése után az elnök szünetet rendel, majd Udricsék Piroska varrónőt hallgatják ki, aki január 10-én reggel negyed hat órakor a Fő-utcában találkozott egy férfival és egy nővel, akik egy kosarat cipeltek. Ő beléjük is ütközött s még azt mondta nekik: Pardon! A bűnjelként lefoglalt kosarat felismeri.

Krüger Károlyné vajkereskedő neje január 10-én reggel a Fő-utca sarkán a 72. számú ház előtt találkozott egy asszonnal és egy férfival, akik egy kosarat cipeltek, amely erősen rezegett.

Katzenberger Károly és Szabó Károly fuvarosok találták meg a kosarat, amely néhány centiméternyire a vízben állott. A Vitéz-utca sarkáig cipelték s ott felnyitották.

Steimer József 30 éves bérkocsis lényegtelen vallomása után Österreicher Aladár kereskedősegéd mondotta, hogy ruhaneműit náluk vásárolta Turcsányi, mindig a legdrágább és legjobb holmit vette.

Zwara Mihály könyvkötősegéd, a meggyilkolt demimond unokabátyja elmondja, hogy minden vasárnap ott ebédelt nála. A gyilkosság utáni vasárnap is felment a lakásba, és mikor kérdezte, mi történt, a házvezetőnő azt válaszolta, hogy nővére automobilon elutazott Kiscelbe s átadta neki a szalón kulcsát. Délután ismét felment, a lakosba, mert Kóbori azt mondta neki, hogy urnője délutánra megérkezik. Ekkor toppant be a detektív s felmutatva a Dunaparton talált hulla fényképét, megkérdezte, hogy nem-e azonos az Turcsányi Elzával. Kóbori azt válaszolta, hogy nem, de ő valami hasonlóságot ismert fel. Hazament unokanővére fényképéért, majd a hullaházba. A hullát a karján lévő májfoltok miatt eleinte nem ismerte fel.

Hodschuk Krisztina 32 éves magánzónó 10 év óta ismeri Mágnás Elzát, hogy honnan, zárt tárgyaláson mondja el. Reichert Mór nagyiparos, akinél régebben szolgált Kóbori s akinek viszonya volt a nővel, zárt tárgyaláson tesz vallomást.

Pár perc szünet után a rendőrtiszteket és detektíveket hallgatják ki, akik a nyomozás ismert részleteit mondják el. Az elnök ezután megkérdi az ügyésztől, hogy mire nézve óhajtja kihallgatni Schmidtet.

Ügyész: Arra nézve, hogy mikor járt fel a sértetthez, milyen időközökben, meddig maradt nála s hogy nyilatkozott Turcsányi Kóboriról.

(„Feleségül veszem.”)

Schmidt miután magyarul csak keveset tud, német nyelven mondja el, hogy tizenegy év óta ismerte Turcsányit s havonta négyszáz koronát adott neki, azonkívül berendezte lakását s ékszerekkel ajándékozta meg. Január tizenkettedikén este felé ott volt a lakásban, amikor Kóbori ládáját felnyitották, s abban több oly tárgyat találtak, amelyekről rögtön felismerte, hogy Turcsányi tulajdonai. Így egy boát és muffot, amelyet két év előtt 1200 koronáért vásárolt, egy gyémánt függőt, amelyet 25.800 koronáért vett, egy 1800 koronás gyémántkarkötőt és egy aranszívet platina láncal, amelyért 4000 koronát adott.

Elnök: Mikor járt ön el Turcsányi Elzához?

Tanu: Hetenként kétszer háromszor este fél nyolc és fél kilenc között.

Elmondja, hogy december huszadikán jelen volt, amikor Kóbori urnőjét öltöztette. A

gazdasszony oly gyűlöletes pillantást vetett urnójére, hogy azonnal figyelmeztette Elzát, de az védelmére kelt s kijelentette, hogy szorgalmas, kétszerannyit dolgozik, mint más gazdasszony.

Az ügyész: Jótékony volt Turcsányi Elza?
— Ő nem beszélt soha erről, de tapasztaltam.

— Milyennek ismerte barátját?

— Turcsányi Elzát, akit tizenégy év óta ismertem, oly tökéletes jelleműnek ismertem meg, az idők során oly sok jó tulajdonságot szerzett, hogy erkölcsi kötelességemnek tartottam s az utóbbi időben el is határoztam, hogy feleségül veszem.

A tanu megeskete után az elnök este negyed tíz órakor a tárgyalás folytatását holnap reggel kilenc órára halasztotta. Ítélet a holnap esti órákra várható.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A színház jelentése. Vasárnap és hétfőn, pünkösdi két napján ismét megnyílnak az aradi színház kapui, ismét, ha csak két napon át is, előadások lesznek. Pintérék jönnek Aradra: Pintér Imre, meg Parlagi Kornélia, egy társulat kíséretében lesznek a színház vendégei két napon át. Pintér Imrét, meg Parlagit legutóbbi Aradon látukkor a közönség tüntető szeretete fogadta s előrelátható, hogy a mostani vizionlátás ugyanolyan sikerek között fog lefolyni. Pintérék most egész társulattal jönnek, amely tizenégy tagból áll s műsorukban nemcsak kabarészármok vannak, hanem egy pompás, bohózatos moziszekecs, amelynek a pesti cselédek a címe s főként Pintér, meg Parlagi Kornélia nyujtának benne kacagtató, briliáns alakítást. A kinemaszekecsen kívül a legújabb kabaré dalokat adja elő a Pintér Imre társulata, amelynek sorában a legkitünőbb kabarészinészek foglalnak helyet. A pünkösdi előadások rendkívül olcsó helyárak mellett lesznek a téli színházban.

* Kossuth temetése az Apollóban. Kossuth Ferencet ma temették el az egész ország igaz részvéte mellett. Kétszázézer ember kísérette utolsó útjára a nemzet halottját s a temetésen egymást érték a megható jelenetek, amelyek a magyar nemzet mélységűs fájdalomának voltak kifejezői. Kossuth Ferenc temetésének minden jelentősebb mozzanatát a kinematográfia gépei megörökítették s a filmet a fővárosi mozisínházakkal együtt már péntektől kezdve az aradi Apolló-színház is bemutatja. Mi, aradiak csak lélekben lehetünk ott Kossuth temetésén s a kinematográfia módot nyujt arra, hogy eredeti felvételekben végig nézhessük az ország részvéteinek imponans megnyilatkozásait.

* 25 fillérrel a föld körül. (Az Uránia mai Verne bemutatója.) A színház ma egy mindenki részére érdekes bemutatóval kedveskedik. Verne Gyula egyik regénye után irt filmmesét mutat be, a maga szövevényes érdekes egészében. Verne Gyula nevének említésére minden ember multjának egy bizonyos korszaka kél életre — az a kor, amikor az ember telve egészséggel és csapongó fantáziájának ez az ösztönyszerű ereje életet kap a képben s mi, akik a mult édes emlékeiben csupán betűkön keresztül szinte gyermekes félelemmel szemléltük az ismeretlen világok szépségeit: e képen eleven életben látjuk szemünk előtt leperegni. A kép közismert érdekes témáját kiváló feldolgozásban, ragyogó fantáziával kiszemelt rendezésben dolgozták fel, úgy, hogy lépérl-lépésre kísérhetjük az életnek nagy vándorát földkörüli útjában.

* „Le a férfakkal“ Magde Lessing-gel a főszerepben az Uránia legközelebbi ujdonsága.

* A háromszáz éves ember. (Bródy és Nagy Endre az Apollóban.) Bródy Sándor és Nagy Endre fantasztikus mozibohozatát: A háromszáz éves embert ma mutatta be a Apolló-színház. Telt nézőtér nézte végig a nagyszerű magyar filmet, amelynek az a különös érdekessége, hogy a darab szerepeit a fővárosi mánásvilágának tagjai játsszák. A háromszáz éves emberen kívül nagy sikert aratott az Asszonyregiment, amely egy ötletes Nordisk vigjáték.

* Kossuth Ferenc temetése az Urániában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Kereskedelmi vétség

az aradi Forgalmi Banknál.

(A vádtaács döntése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 28.

Az aradi törvényszék vádtaácsa most foglalkozott azzal a terjedelmes bűnüggyel, amely a megszünt aradi Forgalmi Bank igazgatói: Tapolicsányi Kálmán és Hanthó Sándor dr. ellen indult. Az Aradi Közlöny többször ismertette részletesen ezt az ügyet, amelynek aktacsomója már vaskosra növekedett. Megirtuk azt is, hogy februárban Domokos László vizsgálóbíró az aktahalmaz átvizsgálása után, a könyvszakértői véleményekkel szemben úgy találta, hogy a Forgalmi Bank alapítása körül, az igazgatók eljárásában nincsen bűnügyi vizsgálatra alkalmas cselekmény és épen ezért kimerítően indokolt végzésében a bűnügyi vizsgálat folytatására elterjesztett indítványt visszautasította és azt mondta ki, hogy az iratokat a végzés jogerőre emelkedése után a törvényszékhez kell áttenni annak elbírálására, hogy kereskedelmi vétség esete fennforog-e?

A vizsgálóbíró végzése ellen a királyi ügyészség fölfolyamodott a vádtaácsához, amely most Nagy József törvényszéki bíró elnöklete alatt foglalkozott az ügygel és hosszabb tanácskozás után jóváhagyta a vizsgálóbíró intézkedését. A vádtaácsai határozat kimondja, hogy az iratokban nincsenek olyan bizonyítékok, amelyek a bűnügyi vizsgálat elrendelését szükségessé tennék, mert a részvényjegyzések körül történtek csak kereskedelmi vétségnek minősíthetők.

A vádtaácsai határozatot a károsult részvényesek érdekeit képviselő Kele Gyula dr. — amennyiben az ügyészség nem felebbezne, megfelebbezi és a nagyváradi királyi tábla döntését kéri abban, hogy tulajdonképen mi is történt a Forgalmi Bank alapítása és rövid fönnállása körül.

VÁROS ÉS MEGYE.

Meg kell nyitni a Dobó-utcát. Tavaly áprilisban úgy határozott Arad város közgyűlése, hogy a Dobó-utca megnyitásának kérdését le veszi napirendről, mert miután a Miksa-utcát úgy is meg kell nyitni, a vasuti forgalom lebonyolítására elég utvonat áll majd a közönség rendelkezésére. Ezt a határozat a belügyminiszter ma érkezett leiratával feloldotta és azt tanácsolja a város közönségének, hogy foglalkozzék újból a kérdéssel, mert most olcsóbban szeresheti meg a szükséges telkeket mint esetleg később.

SPORT.

Pünkösdi mérkőzések.

(MAK. I.—AAK. FTK. komb. AAK.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 28.

Napról-napra fokozódó érdeklődés nyilvánul meg az Aradi Atletikai Klub pünkösdi football mérkőzések iránt. Ma vette kézhez a klub vezetősége a Magyar Atletikai Klub értesítését a csapat összeállításáról, mely szerint a MAK legkomplettebb első csapatát állítja ki vasárnap délután 5 órakor a sárga-fehér dresszes AAK csapat ellen.

A csapat összeállítása a következő: Dömötör, Vigyázó, Ocskay, Szűcs, Fodor, Medgyessy, Rácz, Bodnár, Krempels, Onódy Szalay II. A csapatot lekíséri Aradra Lázár József a MAK football igazgatója is. Az AAK a vendég csapatok fogadtatására különös gondot fordít.

A vasárnap délbén érkező MAK csoportot a vasutnál ünnepélyesen fogadja és üdvözli az AAK. majd a Fehér Keresztben megvendégeli. Este 7 órakor a csapat tovább utazik Temesvárra. Este 11 órakor érkezik meg Temesvárról a Ferencvárosi Tornaklub mely másnap, azaz hétfőn délután lesz ugyancsak az AAK csapat ellenfele. A mérkőzések mindkét napon a Török Gábor-utcai sporttelepen tartatnak meg, 5 órai kezdettel.

A mérkőzések jegyei előre válthatók Maitt Emil Andrassy-téri férfi divat üzletében. Az AAK elnöksége ez uton is felkéri a klub tagjait, hogy pénteken délután 6 órakor a Fehér Kereszt kávéházban a rendezés megbeszélése érdekében lehetőleg minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

+ A Torna Egylet tribünje. Az Aradi Torna Egylet ma este nyolc órakor rendkívüli közgyűlést tartott Lócs Rezső elnöklete alatt a Millenium különtermében, hogy véglegesen határozzon a tribünépítésre felveendő 35000 koronás kölcsön ügyében. A közgyűlésen az egyesület tagjai nagy számban jelentek meg és elhatározták, hogy a város által már megadott kamatgarancia mellett a Polgári Takarékpénztártól hét százalékos kamatfizetéssel fölveszi az egyesület a harmincöt ezer koronát, amelyet evenként ezernégy száz korona törlesztéssel fizet vissza. A közgyűlés megállapította, hogy a törlesztés és a kamatok az első évben közel négyezer korona terhet rónak az egyesületre, azonban ez az összeg évről-évre csökken. A tribün építését, miután annak tervei már teljesen elkészültek, még júniusban megkezdik és nyár végére befejezik. Lócs Rezső elnök indítványára a közgyűlés Varjassy Lajos polgármestert és Kovács Vince kulturánácsnokot az egyesület sporttörökvéseinek hathatós támogatásáért hálából és lelkesedéssel az ATE. disztagjaivá választotta meg. A megválasztást küldöttséggel hozzák az ünnepelték tudomására. Ugyancsak Lócs Rezső indítványára küldöttség keresi föl az ATE. hálájának tolmácsolása céljából Szathmáry János Acsév. igazgatót, az AAK. volt vezető elnökét, aki ideális sportszeretettel támogatta a városi közgyűlésben a Torna Egylet kérelmét. A közgyűlés Gugi Zoltán sportigazgató felszólalására meleg ragaszkodással és szeretettel ünnepelte az egyesület elnökét Lócs Rezsőt, akinek a tribünépítés megvalósítását jórészt köszönhetik.

+ Pünkösdi mérkőzések az ATE pályán. Szép élvezetben lesz része a sportkedvelő közönségnek a pünkösdi ünnepek alatt. Arad város ifjúsági bajnokságáért vasárnap és hétfőn délelőtt nem kevesebb, mint hat football-csapat mérkőzik egymással és pedig vasárnap délelőtt 9 órakor az AMTE ifjúsági „B” csapata a Kazinczy-utcai polgári iskolával és ugyanazon délelőtt fél 11 órakor a MARTA automobilgyár és az Aradi Munkás Testező Egylet ifjúsági „A” csapata játszik bajnoki mérkőzést, ami egymagában is kitünő attrakció, lévén e két csapat az ifjúsági bajnokság legnagyobb játéktudással rendelkező legénysége. Pünkösdi hétfőjén — ugyancsak délelőtt 10 órakor — a Ferenc-téri és Kazinczy-utcai polgári iskola csapatai találkoznak. Mindkét napon husz filléres jeggyel lehet a mérkőzéseket megnézni az óvár-téri sporttelepen.

+ Az Aradi Torna Egyesület bajnoki atletikai viadala. Szorgalmas tréning folyik az ATE óvártéri sporttelepén. Tömegesen treníroznak az ATE jóhírnevű atlétái is, hogy a június hó 1-én rendezendő bajnoki atletikai viadalon méltó helyezéseket érjenek el. A megrendezendő versenyszámok egyik másikán igen erős és élvezetes küzdelmek lesznek. A viadalra csak csekély belépődíjakat szed, hogy alkalmat nyújtson a sport iránt érdeklődőknek a versenyt megtekinteni. Társ-egyesületek tagjai pedig az igazolójegyek előmutatása mellett 40 filléres sportjegyet válthatnak. Belépődíj 60 fillér, sportjegy 40 fillér, diákjegy 20 fillér. Részletes program 20 fillér. Megfelelő számú ülőhelyről és buffetről gondoskodva van.

Bibornoki kalap a hercegprimáson.

(Fényes ünnepségek Esztergomban.)

Távirati tudósítás.

Esztergom, május 28.

Fényes ünnepségek között ma délután öt órakor meghajtotta fejét Csernoch János hercegprimás, hogy fejére tegyék a legmagasabb egyházi méltóságnak, a biborosságnak első jelvényét, a kapuciumot. Az érseki székhelyre hiven a tradíciókhoz külön pápai futár hozta a bibornoki kapot.

Az ünnepség már ma reggel 7 órakor megkezdődött. A várost mozsárlövés hangja verte fel, majd ébresztő-zenekar járta be a forgalmasabb utcákat. Dél előtt kilenc órakor a belvárosi plébánia templomban ünnepi mise volt Te Deummal. A misén megjelent a vármegye törvényhatósága, a város képviselőtestülete és igen nagy közönség.

Dél előtt 10 órakor a vármegyeház nagytermében nagy közönség jelenléte mellett *diszkozyülés* volt. Előbb Esztergomvármegye törvényhatósága, utána pedig Esztergom szabad királyi város tartotta meg diszkozyülését, amelyen elhatározták, hogy a hercegprimás biborossá történt kinevezésének örömére öt a város *diszpolgárává választják* és az alsó és felső kis dunasori sétányt nevével Csernoch János-utnak nevezik el. Örömlüknek a hercegprimás előtt külön küldöttséggel adnak kifejezést.

Délben egy órakor az Országos Katolikus Népszövetség rendezésében külön termes hajó indult Budapestről Esztergomban, amelyen a fővárosi küldöttségek mentek, közöttük Jankovich Béla és Hazai Samu miniszterek, Zichy János gróf, az Országos Katolikus Szövetség elnöke, aki különben a magyar katolikusok üdvözlését tolmácsolta a primás előtt, több főrend, egyetemi tanár, főispán és körülbelül negyven országgyűlési képviselő.

Délután négy órakor a néppárt küldöttsége tisztelgett a hercegprimásnál, akit Zichy Aladár gróf üdvözölt. A hercegprimás válaszában megköszönte az üdvözlést és biztosította jóindulatáról a néppártot, mert — mint mondotta — különösen a jövőben, amikor előreláthatólag egyházellenes pártok is helyet fognak foglalni a parlamentben, minden erővel támogatni kell a kimondottan katolikus pártot.

Délután érkeztek meg a külön hajóval a budapesti vendégek és küldöttségek. A pápai külön futár az ugynevezett főhercegi szalóban olasz nyelvű beszédben üdvözölte az egybegyűltek előtt a hercegprimást s átnyújtotta neki a bibornoki főveget. A hercegprimás hűséget fogadott a pápának s aztán fejére tette a biborosi kalapot, majd pedig a küldöttségeket fogadta. A főrendház nevében Szmezsányi egri érsek, a képviselőház nevében Simonsits alelnök, a kormány nevében Jankovich és Hazai miniszterek üdvözölték, míg a katolikus népszövetséget Zichy János gróf képviselte.

Negyven százalékos adóemelés Aradon.

— Elkészültek az adójavaslatok. — Százazrekre rugó újabb terhek. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, május 28.

Aradon ebben az esztendőben a legtöbb embernek *emelni fogják az adóját*. Körülbelül *negyven százalékkal* fizet mindenki többet mint tavaly, ha az adókövető bizottság a pénzügyigazgatóság javaslatait fogadja el és az adókövető nem sikerül lekönyörögniök a követő bizottság előtt a *hadi sere* számba menő óriási összegeket. Már elkészültek az adókövetési javaslatok mindennemű fajtái, pünkösöd után kiteszik már közszemlére a házbéradókat, utána nyolc nappal a III-ad osztályu kereseti adókat és mindenkit felszólítanak, hogy tekintse meg a lajstromokat, ne hanyagolja el az érdekeit, mert ha nem jelenik meg a bizottságok előtt, nem sir és nem bizonyítja be, hogy ma már csak az éhenhalás ellen küzd az ember, akkor a nyakában marad a javaslatba hozott adó. Ilyen követés még nem volt Aradon. Akik a lajstromokat látták, azok elszörnyűködve kiáltottak fel:

Ehhez az inséges esztendőhöz még ez az adójavaslat hiányzik. Ugyis annyi az ingatlan árverési kérelem, hogy naponta két-három szerencsétlen adós feje felől adnak el a házat, ha lenne Aradon olyan ember, aki ma ingatlan vásárol is. Ötven koronás követelésért kérnek ingatlan árverést, mert a hitelező nem tud ötven koronát másképp mint ilyen presszióval behajtani. Hatvan korona költség jár ezzel és hol van még az ügyvéd! De hiába, az embereknek nincs ötven korona készpénzük sem. A legsiralmasabb jelenetek játszódnak le a városi adóhivatalban, mondotta Turay János számvevő, aki most készíti elő az adókövető bizottságok munkáját.

Mint említettük, közvetlen pünkösöd után kiteszik már közszemlére a házbéradót. Ez az óriási lajstrom a háztulajdonosokat érdeklő különösen, azonban a lakókra is igen szomorú következményekkel jár. A házbéradó, megfelelően a házbérek folytonos, óriási emelkedésének, ismét *nagyobb összegben* van előirányozva, mint a múlt esztendőben. A háziur nagyobb adót fog fizetni, mert az elmúlt évben szivtelenül stájerolt. Az ő rajta bevett nagyobb adóért azonban ő bosszút áll és a jövőben azzal az indokolással, hogy a kiadásai szaporodtak, újból srófolja a házbéreket, tekintettel arra, hogy Arad városban a lakáspolitiká terén még mindig ott tartunk, ahol a múlt század elején.

A közönség elé kerülő házbéradó lajstrom szerint az 1914. évre

az állam a házbérekből 996582 koronát akar elvinni adó címen.

Már tavaly is azt mondták, hogy Aradon fizetik talán a legtöbb házbéradót, viszonyítva a város lakosainak számához és a beépített terület nagyságához. Az mondták, hogy ezt már fokozni nem lehet. Azonban az aradi háztulajdonosok tultesznek a fiskuson is és az ő házbér srófjuk tulszáryalja a legmerészebb finánc fantáziát is.

Az idei házbéradó ugyanis 43,687 koronával nagyobb, mint a tavalyi, amelyet 942,895 koronában vetettek ki.

Igen kevés vigasztalás van abban, hogy a házbéreket a város valamennyi kerületében egyaránt emelték és hogy a lakások egyaránt drágulnak a belvárosban, az újtelepen és mindenütt egyebütt, kivéve a tanyákat, ahol a házbéradó kisebb lesz a jövőben, mint volt a múltban.

A kerületenkénti megoszlást, az adó és nem a közigazgatási kerületek szemmel tartása mellett a következő adatok tüntetik ki:

I. kerület (Séga, Poltura, Gáj) házbéradója: 34774 korona.

II. kerület (Újtelepi rész) házbéradója: 69862 korona.

III. kerület (Boros Béni-tér és környéke) házbéradója: 197950 korona.

IV. kerület (Andrássy-tér és környéke) házbéradója: 226590 korona.

V. kerület (Kossuth—Varjassy Lajos utcák és környékeik) házbéradója: 96646 korona.

VI. kerület (Szabadság-tér és környéke) házbéradója: 191341 korona.

VII. kerület (Tököli-tér és környéke) házbéradója: 102250 korona.

VIII. kerület (Sarkad külváros) házbéradója: 75380 korona.

IX. kerület (Erzsébetváros) házbéradója: 61840 korona.

Külhatár házbéradója: 763 korona.

Ezzel a horribilis házbéradó emeléssel szorosán függ össze természetesen

a III ad osztályu kereseti adó negyven százalékos emelkedése.

A lajstrom már teljesen elkészült, de még nincs összegezve, sem kerületenkint, sem foglalkozási ágak szerint, sem pedig egészében.

A javaslat az adótörvény intézkedéseinek megfelelően a ház és boltbér vallomások alapján készült. Kalmár Lajos pénzügyi titkár munkája, aki, a vele együtt dolgozók kijelentése szerint, a sok ezer adótétel közül, alig ötven hatvan esetben eszközölt olyan emelést, amelyet nem a ház, vagy boltbér tett indokoltá.

A harmadosztályu adó kivétele ugyanis akként történik, hogy a házbérnek másfélszerese után *tíz percentsé*, a boltbérnek pedig rendszeren *huszonöt százalékat* veszik és ezt az összeget állapítja meg mint javaslatot a pénzügyigazgatóság. A követő bizottság előtt a megjelenő fél bebizonyíthatja, ami különben Aradon ugy is köztudomásu, hogy sem a lakás, sem a boltbér nem állanak arányban a város kereskedelmi forgalmával, a polgárság keresetével. Határozottan fordított viszonyban állanak azonban a közönség vagyoni viszonyival. Minél szegényebb valaki, annál nagyobb terheket vesz a vállaira, mert a mai élelmiszer árak mellett a megélhetés oly nehéz, hogy a kis ember nagyobb boltbért is fizet, csak hogy a betevő falatját megkeresse.

Két hét múlva már az adózók előtt fekszenek a lajstromok. Mindenkinek elemi kötelessége, hogy a maga adója iránt érdeklődjék, mert ha nem jelenik meg az adókövető-bizottság előtt a jogait eljászotta. A kincstárt képviselő pénzügyi titkár ugyis megfelebbeszi a bizottság által eszközölt redukciokat és ezért az egyenlőtlen küzdelem eredménye csakis a polgárságra lehet hátrányos.

Óriási összegekről van szó. Mert míg tavaly a III-ad osztályu kereseti adó 275.900 korona volt, addig a hozzávetőleges számítások szerint a jövő esztendei követés közel jár *négy-százezer korona határához*. A követő-bizottságokra és ezek előtt a polgárságra magára, tehát igen nagy feladatok várnak.

Amíg az összes adónemek óriási emelkedése ijeszten mered a közönségre és a terhek

elviselhetlensége nem szorul abszolúte bővebb bizonyítéokra, mert az adó mellett minden, de minden az élet ezer nehézségéről, az utolsó erők megfeszítéséről beszél, addig van olyan bizonyíték is a feneketlen gazdasági válság átláthatatlan méreteire, amely csökkenésben mutatkozik.

Csökkenik a jövő évben a IV. osztályu kereseti adó.

Ez a tény egy igen szomorú pusztulásnak a jele, a következménye.

Ezt az adót ugyanis a fix fizetésű magántisztviselők és alkalmazottak fizetik. Tavaly ezen a címen 72139 koronát irányoztak elő, míg a most készülő javaslat szerint csak 71400 koronára számít az állam. Ez végösszegben csak 700 korona csökkenés, azonban azt jelenti, hogy igen sok cég elbocsátotta jobb fizetésű alkalmazottját, megszűnt Aradon a Forgalmi Bank, a Góztéglagyár, a Benoid-gyár. A rosszabb javadalmazású alkalmazottak száma szaporodott, de emelkedett a napi és heti bér mellett dolgozók adója is, mert a napszám és munkabérek is igen tekintélyes mértékben emelkedtek.

HIREK.

Felkelők Durazzo kapujában.

— Három kilométernyire a fővárostól. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 24.

Albániában ma sem javult a helyzet. A felkelők, bár a nemzetközi ellenőrző bizottság folytatja tárgyalásait, folytatják lázadásukat és egyre közelebb nyomulnak Durazzo felé. Távíratunk a következők:

Durazzóból jelentik: A felkelők három kilométernyire vannak a megszállva tartják a fővárost domináló magaslatokat. Számuk egyre nő, a Tiránába vezető úton Esszad pasa hívei táboroznak. A kormány az utolsó pillanatig várta a krojai fegyveres segítőcsapatok megérkezését, de elmaradtak. Ha a felkelők most megtámadnák a várost, Durazzo egyetlen pillanatig sem tarthatná magát. A lázadás pedig rögtön bekövetkezik, ha a nemzetközi bizottság elutasítja a felkelők követeléseit. A kormány megbizta bécsi és római követeit, hogy sürgősen kérjék a nagyhatalmak fegyveres beavatkozását. Az angol kormány halani sem akar erről, sőt legjobban szeretné, ha a nemzetközi ellenőrző-bizottságot is nyomban feloszlátják. Hasonló a hangulat Pétervárott is. Durazzóban ezért kétségbeesztő a helyzet. A nemzetközi bizottság Kavallába utazott, hogy a felkelőkkel tárgyaljon.

Durazzóból jelentik: A helyzet tegnap óta nem változott. A nemzetközi ellenőrző bizottság ma Cavallában, tanácskozott s holnap Tiránába megy.

Durazzóból jelentik: Löwenthal báró osztrák-magyar követ, csak úgy, mint a fejedelem, megrettent Aliotti olasz követ hamis híreszteléseitől s a hadihajókra menekült, úgy, hogy a követségben csak Berger báró titkár maradt. A követ ezért nem vett részt a konferencián. Mint megbízható forrásból jelentik Löwenthal bárónak emiatt meg kell válni állásától.

Rómából jelentik: Valóban fontos események készülnek. Nagy zavargásoktól lehet tartani.

Károlyi Mihály az új vezér.

— Justh Gyula lemondása. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, május 21.

A függetlenségi és 48-as párt ma este értekezletet tartott. Az értekezleten elsőnek Justh Gyula szólalt fel, aki bejelentette, hogy elnöki tisztségéről lemond. Eleinte — ugymond — amikor a függetlenségi pártok egyesültek, a pártoknak és nem az elnököknek, az volt az óhajuk, hogy minden egyes párt vezére megmaradjon elnöki tisztségben. De ez csak átmeneti dolog volt. Most, amikor a függetlenségi pártok nemcsak külsőleg, de a lelkekben is teljesen egyesültek, nincs tovább értelme a hármas elnökségnek. Kéri, hogy egyedüli elnöké Károlyi Mihályt válasszák meg, aki eddig is ügyvezető elnöke volt a pártnak. Kijelenti, hogy a társelnöki állásról való lemondása nem jelenti visszavonulását a politikától. Amíg él és amíg ereje tart, mindig hű harcosa marad a függetlenségi eszmének.

A párttagok meleg ovációban részesítették Justhot, majd Apponyi Albert szólalt fel s kijelenti, hogy azon indokok előtt, amelyeket Justh elmondott, meg kell hajolni, a lemondását természetesen tudomásul kell venni. De ezt nem tehetik anélkül, hogy ne méltányolnák azokat az érdemeket, amelyeket Justh a párt körül szerzett. Örömmel üdvözlöi Justhnak azon kijelentését, hogy az elnökségről való lemondása nem jelenti a politikai élettől való visszavonulását.

Károlyi Mihály meghatottan mond köszönetet a kitüntetésért. Számít továbbra is Justh, és Apponyi tanácsaira és támogatására. Számít a párt minden tagjára, mert nemcsak az a feladatuk, hogy a mostani kormányt megbuktassák, hanem, hogy felépítsék az erős nemzeti demokráciájú új Magyarországot.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszédőnél leadott címváltozások elkesve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Sok helyütt eső, vagy zivatar várható, hőszűréssel. — Sürgöny-prognózis: Sok helyütt csapadék, zivatarok, hűvösebb.

— Glattfelder Gyula dr. püspök érkezése. Hirt adtunk már róla, hogy a csanádi püspök szombat délután négy órakor érkezik a temesvári vonattal Aradra, hogy a pünkösdi ünnepeken a bérmálás szentségét kiossa. Mivel azonban ugyanabban az időtájtban érkeznek meg az automobilura versenyzői s így a főutat a püspök fogadtatására fontartani s a különböző iskolák növendékeit a fogadtatásra kivezetni nem lehetett volna, azért a rendezőbizottság azzal a kérelemmel fordult a püspökhöz, hogy utazását pár órával halassza el. A kérésre ma érkezett meg a válasz, hogy a püspök a felhozott okokra való tekintettel csak 5 órakor indul Temesvárról és Aradra háromnegyed 7-kor érkezik. A püspök fogadtatására a pályaudvaron megjelennek a város és a hatóságok képviselői, valamint a különböző katolikus egyesületek tagjai. Az üdvözlőbeszédet a város nevében Lócs Rezső polgármesterhelyettes mondja.

— Pápai érdemrend. Pivny Aladárt az aradi folyammérnöki hivatal mérnökét és az aradi mérnökegyet titkárát a pápa a lateráni keresztlet tüntette ki. Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök ma adta át az egyházi kitüntetést Pivnynek.

— Miniszteri tanács. Budapestről jelentik: Ma délután öt órakor a miniszterelnökségi palotában Tisza István gróf miniszterelnök elnöke alatt minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja részt vett. A minisztertanács kormányzási folyóügyekkel foglalkozott. A jegyzőkönyvet Drasche Lázár Alfréd miniszterelnökségi miniszteri osztálytanácsos vezette.

— Kitüntetés. A király Kiss János dr. a nagybecskereki egyenesadó kivetőbizottság elnökének és Steinitzer Géának, a nagybecskereki pénzügyigazgatóság székhelyén alakult egyenesadó felszólamlási bizottság elnökének, a pénzügyi közigazgatás terén szerzett érdemeinek elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta.

— A kárpáti tura ut. Brassóból jelentik: Az automobilura résztvevői ma kisebb kirándulásokat tettek a környékre, néhányan Sinaját keresték fel. Ma revidálták a turakönyvet s mint beszélük, csak tizenegy olyan versenyzőt találtak, akit büntetőpont nem terhel. A tizenegy versenyző nevét természetesen még titokban tartják. Holnap kerül sor a tura legnagyobb etapjára, a brassó—herkulesfürdői utrésztetre, amely 406 kilométer.

— Közös miniszteri értekezlet. Bécsből jelentik: Junius 5-én Berchtold gróf elnöklésével közös miniszteri értekezlet lesz, amelyen az osztrák és a magyar miniszterelnök, a két kereskedelmi miniszteri, az osztrák vasutügyi miniszter és a két pénzügyminiszter fog részt venni. A közös miniszteri értekezlet tárgyalni fogja azokat az ügyeket, amelyekről eddig a delegációk ülésezése miatt nem tanácskozhatott, így különösen a keleti vasut és a balkáni államokkal kötendő kereskedelmi szerződés ügyét.

— Nagy bankbukás Párisban. Párisból jelentik: A párisi pénzpiacok óriási szenzációja van. A híres Neuville bankház, amely egyike a világ legrégebbi magánbankjainak, esődbe került. A Neuville bank üzletfelei a legelőkelőbb körökből kerültek ki. A bankot Neuville János alapította 1656-ban, a Majna melletti Frankfurtban, ahol a 18. század végéig állott fenn. A Neuville-család ezután Frankfurtból Párisba költözött és ott folytatta banküzletét és állandóan nagy szerepet játszott az állam pénzügyeiben. A bank mostani főnökei, Neuville Henrik és Róbertt'gnap bejelentették a fizetéseképtelenséget. A passzívák meghaladják a 15 millió frankot, ezzel szemben az aktívák alig 3 millió frankot tesznek ki. A Neuville-bank bukásánál a francia arisztokrácia, a diplomáciai kar és a Párisban élő idegenek is nagy veszteségeket szenvednek.

— Pedagógusok a nők választójogáért. Vajdahunyadról jelentik: Szobon, Fogaras és Hunyad megyék polgári iskolai tanárai és tanárnői ma itt ülést tartottak s Rott Péterné polgári iskolai igazgatónő indítványára kimondták, hogy mozgalmat indítanak, hogy a négy polgárit végzett nők aktív, a diplomás nők pedig passzív választójogot nyerjenek.

— Öngyilkos számtanácsos. Triesztben tegnap öngyilkossá lett Moser György pénzügyminiszteri számtanácsos. A Via Mentoni egyik házában ötödik emeletéről az udvarra vetette magát. Súlyos sebeket szenvedett s az éjszaka folyamán meg is halt. Moser számtanácsos egy héttel ezelőtt ment szabadságra. Agglegény volt, aki jövedelméből és szerény magánvagyonából szépen megélt. Kétségbeesett tetteinek okát nem is sejtik.

— Arad a Maros. Déváról jelentik: Ma délután jégesővel vegyes hatalmas zápor volt, amely nagy károkat okozott. A Maros ismét kiöntéssel fenyeget.

— **Parkünnepély a tuberkulózis elleni küzdelem javára.** Egyik agilis, fiatal egyesület, a Tuberkulózis elleni küzdelem aradi egyesülete, a gondjaira bízott magasabb célok érdekében, az aradi tüdőbeteg gondozó-intézet javára ez évi június havában látványosságokkal kapcsolatos parkünnepélyt készül rendezni. Az ünnepély részleteit Aradon a vármegyeháza kis üléstermében — alispáni hivatal — május 29-ik napján délután öt órakor **Urbán Iván** báró és **Darányi Jánosné** elnöklete alatt tartandó értekezleten fogja az egyesület vezetősége az ügy támogatására hivatott társadalmi tényezők bevonásával együttesen megállapítani. Az egyesület bizakodva az aradi közönségnek minden szép és nemes iránt fogékony lelkületében, a sajtó útján fölkéri Arad város urhölgyeit, hogy az egyesület emberbaráti törekvéseit figyelemre méltatva, az értekezleten megjelenni és a humánus célt szolgáló terv megvalósításában a rendezőseget támogatni sziveskedjenek.

— **Felvétel a hadapród is kolákba.** A honvéd hadapród iskolákban a jövő tanévben megüresedő helyekre vonatkozóan a honvédelmi miniszter ma pályázati hirdetményt tesz közzé a hivatalos lapban. A hadapród iskolában megüresedő helyek között van **Aradvármegye és arad városának alapítványi helye, amelyre aradmegyei, illetve aradvárosi illetőségű ifjak pályázhatnak a kérvényük fölött a megye, illetőleg a város közönsége dönt.**

— **Pofon a spanyol kamarában.** Madridból jelentik: **Antonia Maura**, a volt konzervatív miniszterelnök legfiatalabb fia, tegnap a kamara ülése közben felment a parlament folyosójára, kihívta az ülésteremből **Soriano** képviselőt és felszólította, hogy vonja vissza azt a sértő közbeszólást, melyet atyjáról tett. **Soriano** megtagadta ezt, mire a fiatal **Maura** nekiugrott és oly hatalmasan belecsapott öklével az arcába, hogy a képviselőnek megereedt az orrávére és a mentők alig tudták a vérzést elállítani. A támadót letartóztatták.

— **Hornig báró bibornokká avatása.** Rómából jelentik: A pápa ma fogadta az új biborosok eskütételét s ma adta át nekik a méltóság jelvényeit. Az új biborosok közt van tudvalevőleg **Hornig Károly** báró veszprémi püspök is. A pápa a sedia gestatorian vitette magát az avató terembe, ahol helyet foglalva a törönnön átnyújtotta a püspököknek a bibornoki kalapot. A szertartást nagy közönség nézte végig.

— **Erdekes gyászjelentés.** Magyarbányegyes község községi orvosa **Balog Benő** dr. tb. járási orvos életének 50-ik évében a gyulai kórházban elhunyt. Erről a halálesetről a község érdekes gyászjelentést adott ki, melyben a személyi adatokon kívül ezek a szokatlan sorok olvashatók:

— Sokszor mostoha viszonyok közt huszonegy éven keresztül minden önzéstől és nagyképűsködéstől mentesen, szép képzettségében és tehetségében el nem bizakodva, mindig az egész emberiséget szeretve, gyógyított szegényt és gazdagot egyenlő jóakarattal, a kiknek hálája disziti fel sirját.

— **Halálos kirándulás.** Pétervárról jelentik: Hét fiatalember yacht-kirándulást tett a fin öbölbe. Szélvihar felborította a yachtot s a kirándulók az árbócokba kapaszkodva töltötték az éjszakát. Reggelre hatot közülök az ár elsodort s csak a hetediket sikerült a halásznoknak megmenteni.

— **Kifutófiából angol lord.** Londonból jelentik: **Starthone** lord volt canadai főbiztos ma elhunyt. A lord, aki mint **kifutófiu** kezdte pályáját, 100 millió franc vagyont hagyott hátra, amelyet egyetlen leánya örökölt. Egyedül az örökösödési illeték 17 milliót tesz ki. **Starthone** lord 98 éves volt.

— **Alapítóke-felemelés és Králitz Lajos dr.-nak alnökiigazgatóvá való megválasztása a Délmagyarországi Hajlított Fabutorgyár Részvénytársaságnál.** **Bohus László** báró elhunytá folytán a pankotai butorgyár igazgatósági ülésén a megboldogult elnökiigazgató emléket jegyzőkönyvben örökítették meg. A tegnapi rendkívüli közgyűlés elhatározta, hogy 2800 darab, egyenkint 100 koronás, 6°/ot kimagázó elsőbbségi részvény kibocsátása útján a részvénytőkét már most 400 ezer koronára emeli fel, egyúttal az igazgatóságra bízta a részvénytőkének 1/2 millió koronára leendő felemelése végett további 1000 darab részvény kibocsátása időpontjának a meghatározását. Végül nagy lelkesedés közepette a közgyűlés **Králitz Lajos** dr. aradi ügyvédet, a herceg **Sulkowszky** uradalom gondnokát elnökiigazgatóvá választotta. Az új elsőbbségi részvények jegyzése nyomában a közgyűlésen megindult és pedig oly tekintélyes összegeket jegyeztek már is a helyszínen, hogy az alapítóke felemelési művelet sikere kétségtelennek tekintendő. A közgyűlést **Mahler Minály**, a jegyzőkönyvet **Reisinger Ferenc** dr. vezette, hitelesítők gyanánt **Zoltán Emil** dr. és **Hanyi Gyula** szerepeltek. Tudomásul vették egyúttal **Rund Viktor** vezérigazgató bejelentését, hogy a gyár termékei nemcsak az egész országban, hanem Londonban és a Keleten is élénk keresletnek örvendenek.

— **Öngyilkos postamesternő.** **Nyiregyházaról** jelentik: A gyürei postahivatalban váratlanul rovascsolást rendeztek. A pénztárban hét-nyolcszáz korona hiányt fedeztek fel, mire a postamesternő **Láng Etelka** és nagynénje, **Madarassy Sarolta** karbolsavat ittak. Mindketten oly súlyos belső égési sebeket szenvedtek, hogy néhány órai kínlás után meghaltak.

— **Izr. istentisztelet.** A zsinagógában az esti istentisztelet pénteken este és sebuóth ünnepén, azaz szombaton és vasárnap 7 órakor kezdődik. Vasárnap és hétfőn a délelőtti istentisztelet fél tizkor kezdődik. Hétfőn kétszer tartatik házkara és pedig reggel 7 órakor és délelőtt.

— **Szerencsés esés az emeletről.** **Budapestről** jelentik: Csodálatos véletlen folytán menekült meg a haláltól **Pincók Emilia** cselédleány. A Tölgyfa-utca 19. száma alatt az ötödik emeleti folyosó korlátján annyira áthajolt, hogy elvesztette az egyensúlyt és kibukott. Szerencsére a ruhája megakadt a negyedik emeleti rácsosaton s a leány függve maradt. A házbelik szabadították meg veszedelmes helyzetéből.

— **Vasuti építkezések.** A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége **Gyork-Ménés** és **Opálos** állomásokon létesítendő magas építmények teljesítésével az április hó 23-án megtartott nyilvános versenytárgyalás eredményének átszámítása után 9615202 kor. vállalati összegért **Julinszky János** helybeli építész bízta meg. — A munkálatokat már megkezdették.

— **Jégeső.** Nagypérlől jelentik: Ma délután a község fölött hatalmas jégeső vonult végig, amely körülbelül egy negyed óráig tartott és jelentős kárt okozott a termésben.

— **Bérma ajándékok.** Külön e célra beszerzett mérsékelt áru, maradandó, szép, szolid, elsőrendű gyártmányú ékszerek, u. m. karcsattok, függők, gyűrűk, láncok, nyakékek, órakarcsattok **Weinberger Ferenc** ékszerésznél Arad, **Andrássy-tér 20.** (**Fischer Eliz-palota.**) 439

— **Pap Lajos** fogorvosi gyakorlatát **Andrássy-tér 20.** szám alól, **Andrássy-tér 7.** szám alá (**Réthy-ház, Minorita-templommal szemben**) helyezte át. 2926

— **Kétféle „okos fej“** létezik t. i. azok, akik a tésztához, kuglofhoz, tortához és süteményekhez dr. **Oetker-féle** sütőport a 12 fillér évek óta állandóan használnak és azok, akik csak ezután fognak rájönni, hogy a dr. **Oetker-féle** sütőpor tényleg a jelenkor legjobb sütőszere. Az előbbieket száma állandóan szaporodik, az utóbbiak mindig kevesebben lesznek, ami mindenestre legjobb bizonyítéka a dr. **Oetker-féle** sütőpor jóságának. 1613

— **A közelgő bérmlásra arany, ezüst ékszerek, órák a legerényebbtől, a legelegánsabbig, igen mérsékelt árakban és nagy választékban** szerezhetők be **Igaz Sándor** ékszerésznél **Andrássy-tér, Minorita-palota.** Telefon 321. Alapítva 1902. 3105

— **Sokszorosítások, írásmunkák, fogalmazványok, beadványok, fordítások magyar-, német-, francia-, angol nyelvben** legújtanysabbban olvállal **Engel** írógépvállalata, **Lázár Vilmos-utca 2.** 657

— **Takarékos bérmaanyák!** Legszebb ajándékok aranyból, gyémánt-, briliáns-ékszereket, órákat mélyen leszállított, igen olcsó árban **Waldmannál** szerzik be, **Szabadság-tér 14.** (**Fiume-kávéház mellett.**) 3097

— **Legelegánsabb gyermek- és fiukosztümök és felöltők** **Hirsch Antal** uriszabó üzletében **Arad, Andrássy-tér 22.** kaphatók. Olcsó szabott árak. Telefon 677. 1557

— **Keresk. tanfolyamomat** **Lázár Vilmos-utca 2. sz. a. Földes-palota** mellett helyeztem át. Nappali és esti tanfolyamok. Díjtalan állás-közvetítés. **Engel Mór** tanfolyamvezető. 657

— **Gyermekkocsi gyári raktár** **Fischer-féle** **Nagyáruházban** **Arad, Szabadság-tér 12. szám** alatt. **Fischer-nél** legfinomabb, legmodernebb (s legegánsabb) **gyermekkocsik 20°/al** olcsóbbak lettek.

— **Bérma ajándékok** imakönyvek mélyen leszállított árban **Krausz Paulinnál** színház-épület.

— **Gyermekkocsik, tolokocsik, gyermekszékek, legolcsóbban** **Hegedűs** cégnél. 1321

— **Ügyvédi irodák b. figyelmébe.** A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900-1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az **Aradi** nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— **Vidékiek bármily megbízással a Messenger-Boy** vállalatához bizalommal fordulhatnak. **Deák Ferenc-utca 8.** Telefon 816.

TANÜGY.

(—) **Tanítóképesítő vizsgálatok.** A helybeli állami tanítóképző intézetben a tegnapi napon kezdődtek meg a tanítóképesítő vizsgálatok. A kultuszminiszter a vizsgálatok miniszteri biztosául **Weszely Ödön** dr. egyetemi magántanárt, **Budapest székesfővárosi főreáliskolai főigazgatót**, a pedagógiai szeminárium vezetőjét küldte ki. **Weszely Ödön** dr. pedagógiai életünk közismert, elsőrangú kiválósága. A vizsgálatra 25 növendék jelentkezett.

(—) **Kereskedelmi iskolai tanárok közgyűlése.** Pünkösdi kettős ünnepén az ország kereskedelmi iskolai tanárai **Aradon** jönnek össze, hogy országos egyesületük közgyűlését megtartsák. A közgyűlésen, amely iránt nagy az érdeklődés, a közoktatási miniszter is képviselteti magát és pedig **Urbán Iván** báró főispánt bízta meg a kultuszminiszter a közgyűlésen miniszteri kiküldöttkénti részvétellel. A kereskedelmi iskolák tanárain kívül **Schack Béla** a kereskedelmi iskolák főigazgatója is **Aradra** érkezik is résztvesz a tanárok ünnepén.

MULATSÁGOK.

(=) **Népünnepély a városligetben.** Az Acsev. „**Szárnyaskerek Dalkör**“ május 31-én (pünkösdi vasárnap), a 33-ik gyalogezred zenekarának közreműködése mellett népünnepélyt rendez. A népünnepély programja szenzációt keltő számokból van összeállítva. Lesz hangverseny, kabaré, tombola, gyermek- és női szépségverseny, velencei éjszakára emlékeztető tűzijáték és sok új bohóság, melynek látása meglepő szórakozást fog nyújtani. A népünnepély délután 2 órakor kezdődik és este 7 óráig személyenkint 50 fillér, azontul éjfélig 1 korona a belépti-díj. Este 8 órai kezdettel a „**Fehér Kereszt**“ nagytermében dalestélylyel egybekötött táncestély lesz, melynek belépti-díja személyenkint 1 korona 20 fillér, családjegy 2 korona 50 fillér. 3296

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Reform az utánvételi összegek fizetésénél. Budapestről jelentik: A Máv. igazgatósága azzal a reformmal foglalkozik, hogy a vasuti küldeményeket terhelő utánvételi összegeket, a mint befolytak, nyomban megküldik a postatakarékpénztár utján a küldemény feladójának. Eddig igen hosszadalmas uton történt az ilyen pénzek kikészítése. A feladó utánvételi igazolványt kapott és a midőn a leadó állomás behajtotta az összeget, értesítette a feladóállomást, a mely utánvételi értesítőt küldött és az értesítő alapján az összeg az állomási pénztárnál került kifizetésre. Ez nagyon lassu és fárasztó eljárás is volt. Az újítás meggyorsítaná és egyszerűsitené az eljárást. A fuvarlevél kiállítója a fuvarlevélhez az utánvételezett összegről kiállított postatakarékpénztári űrlapot, esetleg postautalványt csatol, a melynek alapján a leadó állomás azonnal továbbítja a pénzt, ha a címzett az árut kiváltotta. Az osztrák államvasutakon ez a rendszer már életbelépett és a Máv. igazgatósága most nálunk is meg akarja valósítani.

Budapesti ár- és értéktörzs.

Mérettel tudósítás.

Budapest, május 28.

Készárú.

Amerika egy féllel olcsóbb. Kínálat korlátozott, vételkezdő nincs, 5 ezer mm. változatlan.

Határidő.

	Déli sávlat	2 órai sávlat
Búza 1914. októberre	13 07-13 08	18 05-13 06
Rozs 1914. októberre	9 74-9 75	9 73-9 74
Tengeri 1914. júliusra	7 90-7 91	7 85-7 86
Zab 1914. októberre	8 24-8 25	8 18-8 19

As árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktörzs (május 28.)

Osztrák hitel	605 50
Magyar hitel	783 50
4% koronajáradék	80 05
Osztrák-magyar államvasuti	725.-
Jelzálogbank	399.-
Lezámitolóbank	496 50
Hazai Bank	476 50
Magyar Bank	492 50
Kereskedelmi Bank	8625 50
Rimamurányi	626.-
Balgótarjáni	691.-
Köszti Vasút	593 50
Városi Villamos	810.-

Bécsi értéktörzs (május 28.)

Osztrák hitel	605 50
Magyar hitel	786.-
Osztrák-magyar államv.	890 50
Déli vasút	90.-

A Temesvári Lloydársulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként korona értékben.) 1914. máj. 28. Búza 75 kilogrammos 27.20-27.80, 75 kilogrammos 27.40-27.50, 77 kilogrammos 27.80-27.70, 78 kilogrammos 27.80-27.90. Rozs (prima) 21.00-21.10, (közép) 20.60-20.80, Árpa (sertőző) (takarmány) 14.70-14.90, Zab (prima) 14.30-14.50, (közép) 12.60-12.70, Tengeri régi (magyar) 14.80-15.00, (román) régi 14.70-14.80, új 10.30-10.50, Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.50-6.60, (rózsás) 6.80-7.00.

Feloldó szerkeztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

Fay valódi sodeni ásványpasztillája csaknem 3 évtized óta bevált köhöges, rekedtség s a légutak hurutja stb. ellen.

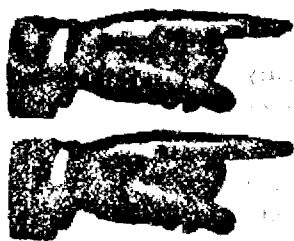
Fay valódi sodeni ásványpasztillája — csakis ez l készült az ismert, Soden községi 3. és 18. sz. forrásnak régóta rendelt gyógyítóvizéből.

Fay valódi sodeni ásványpasztilláját határozottan kérje, ha csakugyan e források hatásos sójából készült pasztillát akarja kapni.

Egy doboz 1 K 25 fillérért mindenütt kapható.

György

Menyhért és Társa

Női

Felöltők

áruháza Arad, Andrassy-tér 8. szám. (A Minorita templom bejáratával szemben.)

Legujabb tavaszi újdonságaink u. m.:

- Angol felöltők
- Divat köpenyek
- Selyem és brochee köpenyek
- Angol kostumeok
- Leány kostumeok
- Divat aljak
- Blouseok és Pongyolák

teljes választékban megérkeztek. 1164

Szabott ár! Telefon 8-55.

A tisztviselők és katonatisztek bevásárlási r. t. szerződéses szállítója.

APOLLO SZÍNHÁZ.
ZRINYI-UTCA. (BARÓ BOHUS-PALOTA.)

Péntek, szombat, vasárnap
bemutatásra kerül

Kossuth Ferenc temetése.

Előpatak

gyógyfürdő

Dr. WESZELSKY GYULA egyet. m. tanár úr bizonyítványa szerint nagymennyiségű rádiumot tartalmazó víz. Természetes szénsavas (nauhelmi) fürdők. Kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese, hólyag és a máh hurutos bántalmainál, máj- és lép-bajoknál, köszvény és csuszni, altseli pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek. A nagyhirű előpataki gyógyvíz orvosi javaslat szerinti ivásán, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg- és hidegfürdők, vizgyógyintézetű kezelés, masszázs, svédorna, diétikus étrend), rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Vasuti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és válsztikus. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zönedjék fele fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olcsóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús, égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz, hánál is használható és üstöt kellemes hatástán vagy borral vegyítve, nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben. Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság. 9278

Uránia Színházban

Kossuth temetése

már ma látható.

Lázár Jenő

Fogtechnikai terme

ZRINYI-UTCA, Br. BOHUS-PALOTA II. KAPU.
Szabad lifthasználat. Telefon 993. szám.

Vizsgázott fogtechnikus.

Foghuzás. Műfogak. Fogtömés.

Szalámi-gyár átvétel!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a **Boros-Beni tér 11. szám** alatt levő orthodox

כשר kóser szalámi gyárat

átvettük és azt saját nevünk alatt tovább vezetjük. Főtörökvéstünk oda fog irányulni, hogy nagyérdemű hitsorsosainkat a legjutányosabb árak mellett a legkitünőbb árukkal szolgáljuk ki. — Szives pártfogást kérve maradtunk kiváló tisztelettel

Herskovits Dezső és Társa.

3400

1914. évi 1883. sz.

Termelt tölgy épületfa eladása.

A lippai főerdőhivatal kerületéhez tartozó milovai raktárban készletezett mintegy 493.5 m³ tölgy épületfa zárt írásbeli versenytárgyalás útján fog eladatni.

Az ajánlatok folyó évi június hó 18-án, déli 12 óráig nyújtandók be az alólirt m. kir. főerdőhivatalnál, hol azok június hó 19-én, d. e. 9 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A versenytárgyalási egyuttal szerződési feltételek az eladandó faanyag vastagsági méreteit feltüntető kimutatások, ajánlati űrlap és boríték az alólirt m. kir. főerdőhivatalnál, valamint a máriaradnai m. kir. erdőgondnokságnál díjmentesen szerezhetők be.

Lippa, 1914. évi május hó.

M. kir. főerdőhivatal.

3436

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

Elismert legjobb szabásu divatbluzok

valamint

legujabb divatu fehér grenadin-, batist- és vászonruhák

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és
Gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

1668

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.

Bérmálásra

arany-, ezüst-ékszerek, órák igen mérsékelt árakban és nagy választékban szerezhetők be

IGAZ SÁNDOR,

ékszerésznél, Minorita-palota. II. Megyei és városi telefon 321. szám. II. Alapítva 1902-ben.

Apró hirdetések.

Ki van zárva, hogy az

ARADI KÖZLÖNY

apróhirdetéseinek rovataiban ne találjon ajánlatot, bármit is keres, venni vagy eladni akar. Ha pedig nem talál ajánlatot, úgy egészen bizonyos, hogy csak egyszerű kétszer ha hirdet, meg lesz a kívánt eredmény

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

HÁZASSÁG.

Középkorú

özvegy iparos, házasság céljából megismerkedne szolid nővel, lehet szakácsné vagy szobaleány. Teljes című levelet „Középkorú” jellegére a kiadóba kérek. 3445

LEVELEZÉS.

„Igen”

Pénteken 5 órákor. 3447

„Kor nem határoz” „J. J. 191.”

Ezer bocsánat keddi ügyetlenségemért. E lap révén kérek szépen értesítést, hogy mikor találkozhatnánk ahol első vasárnapon, vagy ahol kedden vártam. Mindent jóvá tesztek. Kézcsók az ügytől. V. 3446

INGATLAN.

Egyemeletes bérház

hat lakással, a Batthyányi-utcában, betegség folytán eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3359

ÜZLETEK.

Vidéki nagyobb községben egy jóforgalmu egyedül álló vendéglő 8 vendégszobával teljesen butorozva még 4 évi bérleti szerződéssel átadó. Bővebbet Körösvölgyi Pálkarakattár. Andrassy-tér 5. Telefon 651. 3416

A legjobb minőségű
gyertyánfa-bábuk
és 1-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók
nagy választékban kaphatók
Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1754

KIADÓ LAKÁS.

A korszó

legforgalmasabb központjában, Szabadság-tér 21. szám alatt I emeleten irodénak, divatszalonnak is alkalmas, utcai és egy udvari szobát alkovval együtt bérbead dr. Reisinger Ferenc. 3453

As Andrassy-téren

az első emeleten, a főtér kellő közepén, egy utcai lakás azonnalra, vagy augusztus hó 1-re kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Bérmálásra

arany, ezüst ékszerek, órák, igen mérsékelt árakban és nagy választékban szerezhetők be igaz Sándor ékszerésnél Minorita-palota. Alapítva 1902. évben. Megyei és városi telefon 321. 3263

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, utazó és városi bundát valamint mindenféle egyenruhát. Bleier Ignátz, ruhakereskedő Szent Pál-utca 12. 2883

Elköltözés miatt

butorok, alig használt szongora, lámpák, konyhaberendezés eladók. Cím: Szabadság-tér 10. II. 20. 3437

40 H. P. teher automobil

részére keresek helyben, vagy vidéken tömegesebb fuvarozásokat minden elfogadható árban, esetleg kölcsönképpen is átengedem, vagy kedvező feltételek mellett el is adom. Rubinstein Mór, Arad, cs. kir. csapatok szállítmányozója. Telefon 188. 3450

Szebeni szalámi

és székely turó kapható pénteken és szombaton Szabadság-téren, a vértanu szobor mellett. 3452

Egy doboz

100 darab hártyalon levélpapír, 50 papír és 50 selyempapír belésű boríték egy koronáért kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében. Telefon 517. 1941

3 és 6 lóerős

jókarban levő kijavított gazdasági gépjármű gőzcsepítőgarnitúra felszerelve, ugyiszintén 6 lóerős 2 éves Nicholson-féle benzínmotoros garnitúra és több 3, 4, 5 lóerős benzínmotorok új és használtak, kedvező feltételekkel eladó. Burza Testvérek gépkereskedőknél Boros Béni-tér 1. sz. Telefon 604. 3417

Legfinomabb

szepességű málna-szörp kilónként 2 kor., üveg 20 fill. Citrom-szörp kilónként 2 korona. A citrom-szörp egy-két evőkanálnyit mennyisége alkalmas egy pohár legfinomabb limonádé előállítására. Szeder-szörp kilónként 2 kor. 40 fill. Ribizke-szörp 2 kor. 40 fill. Földes Kelemen gyógyszerháza Arad. 1224

KÜLÖNFÉLE.

Mindenki olyan öreg, aminőnek látszik, aki nem akar megöregedni, használja a Földes-féle Hair regeneratórt, ezen készítménytől minden ősz haj visszanyeri eredeti színét. Nagy üveg ára 2 korona. Földes gyógyszerháza, Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány utcai gyógyszerházában. 1224

Ügyes kártyító

ajánlkozik mindennemű e szakba vágó munkák gyors és pontos elkészítésére, saját műhelyében és kívánatra házaknál is legolcsóbb ár mellett. Vidékre ár felemelés nélkül Stáhl M. Határ-u. 17. sz. Stoll Béla lakatossal szemben 1897

Ezerjófi

gyomor elixír. Emésztési zavarok, érvágytalanság, felfúvódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgörcsök, székrekedés, bélrenyheség, bélérgek (giliszták) bélbacteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona Rak-tárak Hehs Vilmos gyógyszerháza Aradon, Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen gyógyszerháza Aradon, Deák Ferenc-utca. 5180

12157—1914.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 60040/2—1914. sz. alatt kelt leirata alapján a báró Wüllersdorf-Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tenge eskatonna segélyezésére létesített alapítványra vonatkozólag pályázatot hirdetünk.

A pályázati hirdetmény hivatalos órák alatt a városi levéltárban megtekinthető.

Arad sz. kir. város tanácsától 1914. évi május hó 16-án.

A városi tanács.

865—1914. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 122 drb. rendőrlégénységi nyári posztósapka, 18 drb. hivatal-szolga nyári sapka és egy drb. tisztü tűzoltó posztó sapka szállítása iránt folyó év június hó 2-án d. e. fél 11 órákor árlejtést tart.

Kiküldési-ár: rendőrlégénységi sapka 3 korona 60 fillér, hivatal-szolga sapka 3 korona 40 fillér és tisztü tűzoltó sapka 7 korona.

Bánatpénzül leteendő a kiküldési ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok a %-os engedmények feltüntetésével nyújthatók be, ajánlathoz sapka minták is csatolandók és abban a jótállás is megjelölendő, — az ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1914. évi május hó 18-án tartott üléséből.

A gazdasági széke.

Bérma ajándékok legolcsóbb beszerzési forrása 3059

Losonczy Lajos és Tsa

Órák- és ékszerésnél Szabadság-tér 1. szám.

Arany női órák	12 koronától
Arany nyakláncok	10 koronától
Aranygyűrűk	6 koronától
Arany fűgők	5 koronától
Fü ezüst óra	8 koronától
Nikkel óra láncsal	4 koronától stb.

Szíves pártfogást kér

Losonczy Lajos és Tsa

Órák és ékszerész.

Yoghurt

Üdit,

Táplál,

Gyógyít.

Naponta frissen készíti az

Aradi Tejcsarnok

Házhoz szállítás. Kapható kávéházakban és üzlet-helyiségekben. 1232

Önkéntes árverés.

1914. május hó 29-én, d. u. 3 órákor az aradi kir. törvényszék földszint 48. sz. helyiségében árverés alá bocsátatnak az „Aradi Első Gőztégla-, Cserép- és Agyagárugyár R. T.” felszámolás alatt levő cég összes ingatlanai, a rajta levő tégla- és gépezetekkel 350.000 K. kikiáltási árban, melyen alól eladatni nem fognak.

Érdeklődők felvilágosítást nyernek ifj. dr. Szalay Károly ügyvéd irodájában (Arad, Weitzer János-utca, Minorita-palota.) 3449

Szőlősgazdák figyelmébe!

Egy teljesen jókarban levő

szívó-nyomó kút

és egy 10 hektoliteres vizeztartály jutányos áron

e l a d ó.

Bővebbet: 3451

Weisz Jenő

épület- és műlakatosnál Arad, Andrassy-tér 9.

Költözők
figyelmébe!
Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 3861
Koch Dániel
Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.

Erdély
gyöngye

az Előpataki
ásványviz, elősmert legjobb
üditő és gyógyító ital.

Főraktár:
Éles Arminál,
Aradon,

Félliteres üveg 26 fillér.
Literes " 36 "

Keresse fel ön is
Gara Miklós

saját műhelyében készült 3860
férfi-, női- és gyermekcipő-üzletét

a Hunyadi- (volt Fekete kutya) utca 3. szám alatt levő házban, ahol állandó nagy választék van a legjobb minőségű bőrökből készült színes cipőkből. — Javítások és megrendelések szintén pontosan készíttetnek. Szíves pártfogást kér:
Gara Miklós, Hunyadi-utca 3.

Kalmár József
villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja
költözők figyelmébe:
villamos világítási berendezéseket, villamos csengő- és telefon berendezéseket s minden a szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:
Villamos csillárokat, villamos fűszedényeket, villamos vasalókat, villamos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villamos cikkeket. 461

Legelőcsőbb, legjobb bevásárlási forrás
háztartási
szükségletek fedezésére.

Ajánljuk:		Ajánljuk:
Arc-krémek		Fogpaszták
Illatszerek		Fogkefék
Hölgyporok		Szájvizek
Kölni vizek		Szappanok
Fogporok		Hajvizek
Fog-krémek		Szoba-illatok

Vojtek és Weisz
parfumeria és drogueria nagykereskedése
Aradon. Aradon.

Láb- és kézizzadás
biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.
Szárit! . . . Szagtalanít!!
Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor.
Peppo hintőpor " " " 70 fillér.

Legfájdalmasabb tyukszemétől
is 8 nap alatt mindenki megszabadul a Hajó-féle ANAGALLIN használatával. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással együtt 70 fillér.

Poloskák
kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenoisav“-val eszközölhető. A batorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ára 1 üvegnek 70 fill.

Legjobb fekete hajfestő
a „Melogen“. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 2 korona. 741
A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Árpád** gyógyszer-tárában
ARAD, Andrassy-tér 22. sz.
Alapítottatott 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Pünkösdi-kuglóf!
Egy tükös fej kivágja ezen receptet és kipróbálja!
Hozzávaló: 25 dkg. vaj, 20 dkg. cukor, 7 tojás, a fehérét habbá verni 50 dkg. búzaliszt 1 csomagocskára **Dr. Oetker-féle sütőpor** 10 dkg. mazsola, 10 dkg. apró szőlő 5 dkg: citromát 1/2 beresztelt citromhéja kavás só 1/2—1/4 liter tej.
Elkészítés: a vajat habossá kell keverni, tégy hozzá cukrot tojássárgát, tejet, só, lisztet ezt a sütőporral összekeverni a végül ehhez a mazsolát, apró szőlőt, citromát citromhéját és a tojásfehérét. Tedd a keveréket a bezsírozott és mandulával beszórt formába és süsd a kuglófot 1 1/2 óráig.
Megjegyzés: A tésztahoz annyi tejet kell adni, hogy a kanálról surran lefolyjon. 29

Telefon 595.
Költözők figyelmébe.
Ajánljuk nagy választéku jól berendezett modern villanycsillárainkat, ugyssintén elvállalunk villamos és gázcsillárok átszerelését leggyorsabban és legújatosabban. Szíves megkereséseket **kérünk:**
Pálinkás Lajos és Társa
villanyműszerészek 1200
Arad, Deák Ferenc-utca 7.

Permetező javítások elfogadtatnak.
PATENT.

Egészségi kutszivattyuk.
E kutszivattyuk a kut-aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagycsapon alkalmazott zuhany mindig friss, tiszta levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss üditő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszkáló baktériumok az aknától elzártnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagynak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.
E szivattyuknál minden fa alkatrész mellőztetik, mert ezek visznyálka képződik ami a kolera, tifusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyésztelepeivé változhat. 1121
Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását elvállalok.

Patent tűzfecskendők.
Patent borszivattyuk.
Hönig Ottó
M. kir. szabadalmazott szivattyu készítőnél
Arad, Rákóczi-utca 27.
(Egy tanonc felvétetik.) Permetező javítások elfogadtatnak.

Feltűnő alkalom előnyös vételre!!

Néhány hétig

FISCHER-féle NAGY ÁRUHÁZA

Arad, Szabadság-tér 12. sz.

Olcsó hetet rendez

sorozati árusítással, mely a külföldi nagyáruházakban nagyszerűen bevált azáltal, hogy a heti sorozat által feltétlenül olcsóbban, jóval a rendes áron alul vásárolhat.

◀ Sorozati árak: ▶

1 koronás

sorozati:

- 2 drb. finom selyem magánköttő
- 3 drb. tiszta selyem oszokor nyakkendő
- 3 drb. tiszta selyem regatta nyakkendő
- 3 drb. legfinomabb álló gallér
- 2 pár fehér vagy színes kezejlő
- 3 drb. elegáns angol batiszt zsebkendő
- 3 drb. finom női zsebkendő
- 1 drb. finom selyem zsebkendő
- 3 pár színes férfi harisnya
- 2 pár csikos női harisnya
- 2 pár gyermek patent harisnya a 7. oszt.
- 2 pár finom női flor harisnya
- 2 pár finom selyem harisnyakötő
- 2 pár finom selyem nadrágtartó
- 2 pár finom selyem női keztyű
- 2 pár férfi svéd lm. keztyű
- 1 drb. finom szövet sapka
- 1 drb. kék scheidt flu sapka
- 1 drb. elegáns divat sétabot
- 1 drb. valódi bőr pénztárca
- 1 drb. valódi bőr cigarettatároló
- 1 drb. China ezüst cigarettatároló
- 1 drb. finom gyöngyház zsebkész
- 2 drb. puha dupla gallér színes és fehér
- 1 drb. selyembatiszt félmellény
- 1 drb. divatos flor gyermek nyári trikóing
- 2 drb. csikos nyári gyermek trikóing
- 2 pár divatos nyári sokerli
- 2 drb. vászon sportsapka mosó
- 2 pár gyermek gummi nadrágtartó
- 1 drb. Virágzappan
- 1 drb. gyermekkötély

2 koronás

sorozati:

- 1 drb. gyermek ruha
- 1 drb. fehér puha férfi ing madepulán
- 1 drb. színes turista ing kretonból
- 1 drb. damaszt alsó nagrag
- 1 drb. finom flu sport ing kretonból
- 1 drb. francia batiszt alsónadrág
- 1 drb. finom női ing himzett
- 1 drb. siffon himzett női nadrág
- 1 drb. flu divatkalap
- 1 drb. legújabb leány bob-kalap
- 1 drb. gyermek sport kalap
- 2 pár finom bőrkeztyű
- 1 drb. esernyő clothból
- 2 pár finom férfi flor harisnya
- 2 pár finom női áttört harisnya
- 2 drb. női selyem batiszt zsebkendő
- 3 drb. fehér len zsebkendő
- 3 drb. legfinomabb selyem oszokor
- 1 drb. elegáns acél sétabot
- 1 drb. angol törös sétabot
- 1 drb. női kizitáskabőr
- 1 drb. valódi bőr szivar tároló
- 1 drb. valódi névjegytárca
- 1 drb. egész finom bőrtárca
- 1 drb. finom gyöngyház zsebkész
- 1 pár finom glacce bőrkeztyű
- 3 pár női divat harisnya
- 2 pár flor harisnya fekete szín. himzéssel
- 1 pár legfinomabb gummi nadrágtartó
- 6 drb. fin. útrétű vászon gallér div. forma
- 3 drb. divatos tiszta selyem zsebkendő
- 2 pár finom selyem keztyű

3 koronás

sorozati:

- 1 drb. finom fehér damaszt férfi ing
- 1 drb. divatos selyem férfi ing
- 1 drb. elegáns zephir férfi ing
- 1 drb. legújabb színes férfi ing
- 1 drb. finom voli sport ing
- 1 drb. angol zephir sport ing
- 1 drb. finom férfi hálóing
- 1 drb. legfinomabb francia alsónadrág
- 2 drb. színes batiszt alsónadrág
- 2 drb. köpper alsónadrág
- 1 drb. finom női ing szalaggal
- 1 drb. női hálókabát himzéssel
- 1 drb. finom női nadrág himzéssel
- 1 drb. férfi ernyő nikkell bottal
- 1 drb. női strappa ernyő
- 1 drb. divatos férfi strappa kalap
- 1 drb. legfinomabb divat sapka

3 korona 90 fillér

sorozati:

- 1 drb. finom divatos kemény kalap
- 1 drb. elsőrendű selyem ernyő
- 1 drb. elsőrendű fehér női ing
- 1 drb. elsőrendű angol zephir ing
- 1 drb. divatos selyem turista ing
- 1 drb. finom hálókabát csipkével
- 1 drb. finom kézi himzett női ing
- 1 drb. elegáns női nadrág
- 1 drb. elegáns bőrridikül

Dacára ezen feltűnő olcsó sorozati áraknak, a cég az áru elsőrendű minőségeért szavatol. A Fischer-féle Nagyáruház versenyképességét bizonyítja a 40 fényesen berendezett kirakat.

Vidéki rendelések utánvételre eszközöltnek.

Mag nem felelő visszavétetik.